

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A csehek agitációja.

Budapest, május 27.

A parlamentben ma ritka vendég jelentkezett: egy komoly szó. A technikai obstrukció óta elszoktunk tőle s mikor már a Gabányiak is egész üléseket beszélnek ki, nem is mertük remélni, hogy egyhamar megint komoly szóhoz legyen szerencsénk. S ma mégis akadt egy igazán komoly s egy igazán szükséges beszéd — az igaz, hogy interpelláció mezébe kellett bujnia, különben talán be sem engedik az obstrukciós csárdába. Így azonban beengedték, sőt miután igazolta magát, hogy a magyar közgazdaság komoly veszedelmére kívánja felhívni az illetékes faktorok figyelmét, még elég rokonszenvesen is fogadták.

Mert csakugyan a magyar közgazdaság komoly veszedelméről van szó. Aki szóba hozta: *Neményi Ambrus* a magyar közgazdasági érdekeknek egyik elsőrangú harcosa, aki ezekben a zavaros időkben kettős szolgálatot is tett a nemzetnek, mikor mai interpellációjával egyrészt rámutatott a magyar liszt ellen Csehországban kifejtett agitációk veszedelmére, másrészt közvetve figyelmeztette a közvéleményt, hogy micsoda javaink forognak kockán, mialatt mi idehaza tüzzel-vassal és obstrukcióval pusztítjuk a saját magunk alkotmányosságát. Mindig elkél a komoly szó, de szászorosan nő értékben, ha olyan sivár és léha viták közepette hangzik el, mint *Neményi Ambrus* mai interpellációja. Bizalmat kelt idehaza, hogy azért mégsem alszik az egész világ; és észre térítheti a monarchia másik államát, hogy egymást ugyan ész nélkül husángoljuk, de odáig még nem jutottunk, hogy a vágást másoktól is eltűrjük. S azért elismerés illeti *Neményi Ambrust*, hogy ezekben a minden komolyságot kicsufoló órákban sem riadt vissza a komoly szótól, mikor arra a magyar közgazdaságnak igazán szüksége van.

A kérdésnek, melyet *Neményi Ambrus* interpellációjában szóvá tett, az a lényege, hogy a csehek mindig kényelmetlennek találják a magyar malmoknak versenyét. Egészen rendjén levőnek ítélik, hogy az ő iparcikkeik vámentesen kerüljenek a mi fogyasztónak kezébe; ellenben istentelenséget látnak abban, hogy a magyar liszt ugyanezt a szabadságot élvezi Csehországban. De hozzájárul még az is, hogy míg mi a világ legjobb lisztjét viszzük Csehországba, addig ők rendszeren a németnél és a franciánál sekélyebb portékával árasztják el a magyar közönséget.

A különbség a két ország közönségének eljárása között azonban igen nagy. Míg nálunk vajmi kevesen néznek arra, hogy megrendeléseknél a magyar ipart favorizálják, addig Csehországban a legelőkelőbb hivatalos testületek, amelyeknek elnökeit a császár nevezi ki, felszólalnak a magyar behozatal ellen. Felszólalnak pedig úgy, hogy árulónak bélyegzik még azt a pék mestert is, aki magyar lisztből készít zsemlyét.

Ezeket fejtette ki a mai interpelláció, amelynek célja kétségkívül az volt, megmutatni, hogy a szabadelvűpárt helyt áll ugyan a közös vámterület fenntartásáért, de az intézményt meghamisíttatni nem engedi. Ugyanez az álláspontja a kormánynak is és különösen *Szell Kálmán* elég gyakran mutatta meg, hogy az osztrákoknak apró intrikáival szemben kellőképpen tudja a magyar közgazdaságot megvédeni.

Hiszen ugyanaz az eljárás, amit a csehek most a magyar lisztrel szemben megpróbálnak, kevesebb brutalitással és több furfanggal divatos volt a multban a magyar állatforgalomban szemben. *Szell Kálmán* ennek véget vetett és most már a legjobb szándékkal sem félremagyarázható szabályok állanak fenn, amelyek a magyar állatforgalmat az osztrák hatóságok rosszakarata és az osztrák közönség kapzsisága ellen megvédik. Az új

kiegyezés csak szankcionálja és tíz évre biztosítja azt, amit *Szell Kálmán* és *Darányi* a gyakorlatban máris keresztülvittek.

De az osztrákoknak leleményessége kifogyhatatlan. Ha a magyar állatokra, amelyeknek husával az ő munkásnépek olcsón táplálkozik, nem foghatják rá többé a legválogatottabb betegségeket, akkor valami kohlománnyal lépnek fel a magyar liszt ellen, vagy pedig a cseh nemzet kötelekéből kitagadják azt, aki elég vakmerő, hogy inkább finom lisztet vessz olcsón, mint rossz lisztet drágán. Csodálatos egy látvány az, mikor ugyanazon az okiraton *Schwarzenberg* herceg „jogtudor” ur neve ott diszlik a prágai és sziléziai pék mesterek neve mellett. A hasznát ennek a barátkozásnak alighanem *Schwarzenberg* herceg fogja zsebre rakni, aki természetesen szívesebben veszi, ha az ő buzáját örlik fel ott helyben liszté, mint ha a magyar gabonából örölt liszt, mint kész termény érkezik az osztrák fogyasztó-piacra. A szegény pékek ennek csak kárát látják. Ámde vagy annyira vannak terrorizálva, hogy ellentállni nem mernek, vagy pedig a nagy uraknak leereszkedése annyira elkábitja őket, hogy saját érdekeket amazok érdekének alárendelik.

Szerencsére *Szell Kálmán* törvénye ezekre az esetekre is szól. Nyomatékosan kiemelte ezt *Neményi Ambrus* is, hangsúlyozván, hogy a reciprocitás, melyen ez idő szerint az Ausztria és Magyarország közti viszony nyugszik, teljesen elegendő a magyar érdekeknek védelmére. A törvény világos szavai szerint, ha a reciprocitás csak egyetlen ponton is megsértetnék, ez olybá veendő, mintha az egész kiegyezés megsértetett volna. Azaz: ha az osztrákoknak tetszik a mi lisztünket visszautasítani, semmi sem állja útját annak, hogy mi az ő összes áruforgalmukat visszautasítsuk. Az ily eseteknek bekövetkezőkor mindig újra győződik meg a közönség, hogy a *Szell-féle* formulák mégsem olyan

TÁRCA

A város közepén.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Goda Géza.*

Egy körut melléki üres háztelek mellett mentünk el hajnalhajában. A telek be volt kerítve magas falalakkal, a palánk pedig teleaggatva nagybetűs, mindenféle színű plakáttal. A kávéházból éppen oda világított a lámpás a plakátokra s pompásan el lehetett olvasni ezt a fölírást: *Kitűnő, ruganyos ágybetétek Schücker és fiánál.*

— Ah — gondoltam — ruganyos ágybetét? Nagyon kedves. Egész jó találmány.

A palánk mellett hirtelen megállt kísérőm s így szólt:

— Akarsz-e valamit látni Budapest rejtelméből?

— Készöndöm — mondtam. — Mű-rejtelmek. Mióta az emberek Sue-regényeket olvasnak, azt gondolják, hogy minden igaz, amit *Maxim Gorkij* ír.

— Tévedsz — mondta kísérőm s fölemelte az ágybetétes hirdetés deszkáját. — Nézz ide! — mondta s lehajolt.

Egy pillanatilag csendesen álltunk egymás mellett. Aztán éreztem, hogy valami fáradt ember-szag áramlik felém. Közelebb hajoltam s csak-

ugyan meggyőződtem róla, hogy a cégtábla mögött egy ember van.

— Ki az? — kérdeztem.

Senki sem felelt. Egy mozdulatlan, szuszogó ember, aki a két karjával rákönyököl a palánk gerendájára, a fejét ráhajítja s mozdulatlanul áll. A lába egypár centiméternyire kiáll a cégtábla alól s ha jól megnézi az ember, olyan, mintha a hirdetési táblának lába volna.

— Kitűnő ruganyos ágyak *Schücker* és fiánál — olvasom újból a fölírást s valami keserves érzés szán meg, amint a plakátra festett nagy, sárga rézagyat látom.

— Ki az? — kérdelem újból.

— Egy ember — mondja a társam s nevet. — Az öreget kivágták a *Maxim Gorkij* könyvből s ide elbujtatták.

— Jó, jó — mondom. — De ez az ember alszik.

— Pompásan alszik — mondja a másik. — Csendesen léleklizik, egyenletesen s amellet álmodik is.

— Itt, a város közepén.

— Itt.

Csend. Mindketten gondolkodunk s valami szamaritánus ötletünk támad. Aztán a zsebünkbe nyulunk s suttogva mondjuk:

— Odaadjuk a pénzünket. Belelopjuk a zsebébe s reggelre ez az ember arra ébred föl, hogy pénz csörög a kabátja zsebében.

— Ugy van. Ez a legjobb.

A pénz kikészítettük s közelhajoltunk ehhez az álva alvó emberhez.

— Megállj! — mondja kísérőm. — Várj csak! Ugy érzem, hogy ebben a segítségben sok a komédia. Szenírozva van a dolog s ez utalatos. Bor-

zasztó, hogy belénk nevelték a jótékonyt. Kiólték belőlünk az ajándék nyíltságát s a titkolózat tetteik helyébe.

Egyszerűen ráütött az alvó férfi vállára.

— Hé! — mondta. — Ébredjen föl!

Az alvó ember fölébredt. Nem dörszölte a szemét, mint a többi ébredők szokták. Rögtön egyenesen állt s mielőtt fölébredt, már egy lépést is tett előre, mintha el akart volna menni. Azt hiszem, avval a gondolattal aludt, hogy minden percben elkergetik innen.

— Miért alszik itt? — kérdeztük.

Ránk nézett. Hosszúkarú arcu ember volt, vörösseszőke körszakállal. A fülei mély gödörben ültek s halántéka körül erős árnyékok voltak. Egyet köhintett s aztán rekedt hangon mondta:

— Alszom.

Azt mondta vele, hogy nem tehet róla, hogy utólréte az álom.

— De miért itt?

Erre nem felelt. Kiköpött a földre s dörmögött valamit, aztán a lámpás felé nézett. Egyenesen, bátran nézett bele a lámpás fényébe, mintha tud akart volna esni azon a nehézségen, amelyyel a fényt megszokja a szem.

— Itt lakik Pesten?

— Most már gorbombáskodni kezdett:

— Itt Pesten. Látják!

— No jó — mondtuk. — Van pénze?

— Van — mondta nyugodtan.

— Ha nincs, adunk.

— Eh! — mondta türelmetlenül s a kezével

intett. — Nem loptam. Ács vagyk. A Dunán dolgoztunk s most nincs munkánk.

— Hát többen vannak? — kérdeztük s körül-

értékelen dolgok, mint amilyeneknek némely oldalról feltüntetni szeretnék. A jelen esetben is a magyar törvény módot nyújt nekünk arra, hogy minden jogos követelésünket érvényesítsük, és előrelátható, hogy Koerber a magyar kormány első reklamációjára a cseh mezőgazdasági tanácssal végezni fog.

Igaz azonban, hogy ezzel beérünk nem szabad. A magyar kormánynak gondoskodnia kell arról, hogy a magyar lisztnek minél nagyobb tömege ismét a vámkülföldre kimenjen. Függetleníteni kell a magyar termelést az osztrákoknak szeszélyeitől és kirohanásaitól. De még ha ezek az okok nem is léteznének, akkor sem szabad engednünk, hogy a magyar ipar visszafeljődjék és hogy az a árunk, amely régebben Manchesterbe és Braziliába ment, ezután kénytelen legyen Prágában és Pilsenben mindenáron piacot keresni. Ez éppen olyan érdeke a magyar gazdának, mint a magyar malomiparnak. Csak tájékoztatásból mondhatta tehát ma báró Kaas Ivor egy közbeszólásában, hogy ez a kívánság az őrlési forgalom helyreállítását jelenti, vagy hogy az agráriusok ellen irányulna. Hogy ez nem áll, annak legjobb bizonyítéka az, hogy az O. M. G. E. nemrégben ugyanolyan irányban irt fel a kormányhoz, mint amelyet Neményi ma kijelölt.

Mind a két irány egyaránt helyes. Iparodni kell a vasuti tarifák segítségével és más rendelkezésünkre álló eszközökkel a külföldön az eddigi pozíció megtartani és új tért hódítani; de azért meg kell védeni szabadságunkat a közös vámterületen belül is. A magyar kormány politikája abban a két irányban dolgozik, melyet az interpelláció két pontja kijelöl. De nemcsak a kormány politikája, hanem a közös vámterület alapján álló ellenzéké sem lehet más, mint ez. Nem hittük volna, hogy ezt egyáltalában félreérteni lehessen, annyira egyszerű és világos a kérdés. Talán holnapig Kaas Ivor maga is belátja, hogy az a magyarázat, melylyel az interpellációt kísérte, nem vág össze a szöveggel és ellentétben áll éppen az agrárius törekvésekkel.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, május 27.

Gabányi Miklós már kilenc óra felé elhelyezkedett a Ház üres padján s maga elé tereggette a vidéki sajtó egyhónapi vezércikkeit, a leggorombább cikkeket válogatta ki s mikor feltizenegyre

— Az asszony meg a két gyerek — mondta természetesen hangon s egy kissé bizalmasabban. Aztán lehajolt s fölragcogta a földről a feleségét.

— Gyere — mondta — menjünk!
Az asszony valami trágárságot mondott, de rögtön fölkel, felvette a két gyermekét a földről. A fiu mélyen aludt s csak nehezen tudta fölébreszteni. Lehajolt hozzá s szólította:

— Jani — mondta — Jani!
A fiu is fölébredt s körülnézett. Komolyan aludt s dörzsölte a szemét.

— Hova mennek? — kérdeztük.
— Hát... — mondta az asszony s intett a kezével. Nagy, széles kört irt le vele s aztán morogva mondta:

— Megyünk... a fekete fenébe!
A gyerekek a földön motoszkáltak s valami ruhadarabokat szedtek föl. Nem szóltak egy szót sem.

— Fogja — mondtuk. — Itt van egy korona.
Az asszony elvette a pénzt s egyszerre nagyon alázatos lett.

— Készönjök alásan — mondta s hirtelen lágyabb hangon beszélt. Meghatottságot mutatott, közlékenyebb lett s az Istennek kezdte. Aztán észrevettük, hogy szánalmat akar ébreszteni bennünk s hogy ezt most már öntudatosan próbálja. A férfi szótalan volt s még mindig bizalmatlan.

— Hány óra lehet? — kérdezte.
— Három!
— Három. Jó. Menjünk!
— Hova mennek?
Az asszony felelt a kérdésünkre.
— Megyünk a Duna felé.
— A Duna felé? — Mi van ott?

elkészült a szemelvényeivel s megnyitották az ülést, fölolvastát rendezett a t. Háznak. A jobboldalon konstátálták, hogy Gabányi olvasni is tud, a derék fölolvadó pedig az elnöki figyelemzetés dacára is eszkölyösen megmaradt abbeli szándéka mellett, hogy a parlament jövőjét mára tökéletesen leszállítja. Vállalkozása sikerült s az ellenzék örvendezett az idő mulásán. A Gabányi rosszizú kiszólásai oltartottak egy óráig, amikor a Ház át akart térni az interpellációra. Az ellenzéken egy kis napirend-vitát rögtönöztek, de eredménytelenül. A Ház az elnök indítványait fogadta el s aztán áttérték az interpellációra.

Neményi Ambrus a Ház osztatlan figyelme közt intézett interpellációt a miniszterelnökhöz a csehok agitációjában, melyet a magyar liszt ellen indítottak. Kaas Ivor nem tudta megállani, hogy az interpelláció anyagába egy kis néppárti mérget ne próbáljon beleoltani s azt kiáltotta közbe, hogy Neményi nem a csehok ellen, hanem az őrlési forgalom mellett száll síkra. Neményi erőlyesen utasította vissza ezt a megjegyzést s rosszhiszemű inszinuációknak nevezte. Az ülés végén még Kecskeméthy Ferenc is interpellált a sóhivatalok megszüntetése ügyében.

A képviselőház ülése május 27-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza.

(Indítvány, interpellációk.)

Deöcvics György jegyző jelenti, hogy Sebess Dénes indítványt jegyzett be a székelyföldi inség megszüntetése tárgyában. Jelenti egyszersmind azt is, hogy Neményi Ambrus, Nessi Pál, Kecskeméthy Ferenc interpellációkat jegyeztek be.

Elnök: Az indítványt a jövő hét egyik ülésén fogja megindokolni Sebess képviselő ur. Az interpellációkra a mai ülésen 1 órakor tér át a Ház.

Kubik Béla javasolja, hogy már 12 órakor fogjanak hozzá az interpellációk tárgyalásához. (Ellenmondás jobboldal.)

A Ház az elnök javaslatát fogadta el.

(A miniszterelnök jelentése.)

Gabányi Miklós azokhoz a „Zoltánokhoz” sorolja magát, akik nem mernek felszólalni a nélkül, hogy egy ülést ki ne beszéljenek. Maid hosszas felolvasásokat rendez vidéki lapok vezércikkeiből.

Elnök: Nem akadályozhatom meg a képviselő urat a felolvasásban, mert felolvasásai idézettszámba mennek; de tartozom annak kijelentésével, hogy a képviselő ur ezen eljárása ellenkezik a házszabályok szellemével. (Helyeslés jobboldal.)

Gabányi Miklós folytatja felolvasásait, majd szünetet kér.

Elnök az ülést tíz percre felfüggesztette.

Szünet után

Gabányi Miklós 6 felsége hatalmáról beszél, mely szerinte nagyobb, mint Isten hatalma. Most is olyant akar...

— Tudja Isten, mi van — felelte. — Majd csak akad valami.

Eddig a Dunán dolgoztak s most önkéntelenül is a Duna felé akartak menni.

— Mondja csak, néni, ma éjjel először aludtak itt?

— Nem. Most harmadszor. Jobb helyet nem találtunk. A rendőrök sem zavartak. Nem gondolták, hogy itt alszunk.

— Ki is gondolná, hogy ilyen helyen alszunk? — mondtuk. — Egy cégtábla mögött.

A férfi körülnézett, megint kiköptött s azt mondta:

— Cégtábla? Bánom is én.

— Tud olvasni?

— Tudok.

— Olvassa el, hogy mi van fölírva erre a cégtáblára.

A férfi olvasott magában s aztán felénk fordult:

— Valami ágyról van szó benne.

Egy arcaimra sem rándult meg. Csontos, beoestett homloka mögött egyetlen gondolat sem támadt. Eszébe sem jutott, hogy ebben a különös véletlenben milyen rettenetes alávalóságot rejteget az élet, s az ágykereskedő hirdetése semmi irigységet sem keltett benne.

Még egyszer végignézt az asszonyon s a gyerekeken. Aztán megbillentette a kalapját:

— Adjon Isten — mondta.

Az asszony hálálkodott s siró hangon mondta: — Az Isten áldja meg a nagyságos urakat! Aztán elindultak a Duna felé.

Elnök: Ö felsége tényeiért a kormány felelős, ne tessék a koronát belevonni a viláiba.

Gabányi Miklós: A miniszterelnök mondotta, hogy a király követeli a katonai javaslatokat.

Elnök: Ha ezt mondaná egy miniszter, akkor ellene is érvényesenem a házszabályok rendelkezései.

Gabányi Miklós nem járul hozzá a kormány meggondolatlan, hazafiatlan jelentéséhez.

Elnök: Ne tessék a bírálat keretén belül ily ki- fejezéseket alkalmazni. (Helyeslés jobboldal.)

Gabányi Miklós ezután különböző leveleket tesz le a Ház asztalára majd kikelt olvas fel a Gou- erhalte ellen. Majd azt mondja, hogy a miniszter- elnök becsapta az országot. (Nagy zaj jobboldal. Fel- kiáltások: Rendre!)

Elnök: rendreutasítja Gabányit. (Zaj a szélsőbal- oldalon.)

Gabányi Miklós: Politikai értelemben mon- dottam!

Elnök: Ugy sem szabad mondani.

Kecskeméthy Ferenc: Mondták már mások is! Gabányi Miklós arra kéri a miniszterelnököt, hogy Koerber csapja be. (Derűtség.) Ezután szóba- hozza a legutóbbi incidenst az urakházában és kije- lenti, hogy ő rögtön ott hagyta volna az elnöki szé- ket. (Derűtség.) Nem veszi tudomásul a miniszter- elnök jelentését, hanem határozati javaslatában utasít- tati neki a kormányt, hogy 6 felségénél lemondás oéljából azonnal jelentkezze. (Zajos derűtség.)

(A jövő ülés napirendje.)

Elnök javasolja, hogy a holnapi ülés napirend- jére a mai napirend folytatását tűzzék ki.

Lengyel Zoltán indítványozza, hogy a men'emi ügyeket is tűzzék ki napirendre, mert különben el- évülnek. Napirendre volna tűzendő a jegyzőválasztás is. Erre vonatkozólag is indítványt tesz. Szóba hozza a főrendi összehívhatósági javaslatot is, melyet még mindig nem utasítottak bizottsághoz. Erre vonatkozó- lag is felvilágosítást kér.

Széll Kálmán: Igen röviden kívánok nyilat- kozni. Minthogy a t. képviselőház a tulajdon gondos- kodása folytán még most sem tudott azzal tisztába jöni, hogy mikor határozon egy általam beadott jelentésnek kinyomtatása iránt, azt tartom, ezt mégis csak sürős lenne elintézni és azért a napirendem- a megváltoztatását a t. képviselőháznak nem ajánlja- tom, hanem arra kérem, hogy méltóztassék mellette maradni. (Helyeslés a jobboldalon.) A jegyzőválasztás dolgában, mely nem az én dolgom, az elnökség ana- nak idején, mikor jónak lájta, megteszi majd az elő- terjesztést. A főrendi ház tagjainak összehívhatósá- gára vonatkozó törvényjavaslatot beadam, met a törvény erre kötelezett és abban a peroban, am kor- látom, hogy kitátás van rá, hogy a Ház ezt a javes- latot tárgyalni fogja, sietni fogok egy bizottság ki- küldetését kérni, addig nincs rá szükség. (Döntés helyeslés a jobboldalon.)

A Ház elvetette Lengyel Zoltán indítványait s az elnök javaslatát fogadta el.

Következtek az interpellációk.

(Agitáció a magyar liszt ellen.)

Neményi Ambrus: Folyó hó 15-én az összes cseh lapokban „A cseh közvéleményhez” intézett felhívás jelent meg, amely a magyar lisztnek Csehországban való bojkottálását célozza. Hogy ezen, a cseh közvéleményhez intézett felhívás jelentőségét és irányát némileg megvilágítsam, leszok bátor a felhívásnak némely passzusát fel- olvasni, egyuttal a felhívás aláírójának névsorát is bemutatni. (Halljuk! Halljuk!) A felhívás bevezető sorai a következők (olvassa): „A világverseny mellett, mely a mezőgazdasági termények és gyár- mányok árát eddig még meg nem ért mértékre eszök- kentette, írólag a magyar minden lehetséges eszközzel támogatott verseny károsít érzékenyen bennünket, sőt közvetlenül a megsemmisítéssel is fenyeget az következményeiben oly gazdasági harcot idéz fel, kivált a molnárok pékek és mezőgazdák között, amely még veszedelemesebb látszik válni, mint az ok maga.”

Azután így folytatja (olvassa): „Ha a magyar liszt versenye már most is romboló hatású földművelésünkre nézve, hová fogunk jutni, mikor a brüsszeli egyezmény következtében a cukor- gyártás és az új német vámkor következtében az árpa- kivétel csökkenése várható!” Következik több erős támadása a magyar behozatal ellen, aztán következő- képpen fejezi be felhívását (olvassa): „A közvéle- mény támogassa egyesülésünket, amely a hazai tu- lajdon és munkát kívánja megvédeni a kétségbeesett és egyenlőtlen harcban, és támogatson bennünket az idegen versenyyel való küzdelemben, valamint a har- cban azok ellen, akik minket igazságos küzdelemük- ben irthon esetleg elárlánának.”

Bartha Miklós: Ezt tanuljuk meg!

Neményi Ambrus: Aláírta a cseh királyság or- szágos mezőgazdasági tanácsának cseh osztálya, élen az elnöke és alelnöke, a cseh országos mezőgazda- sági tanácsok egyesületének vezetősége, továbbá a cseh királyság központi mezőgazdasági társaság el- nöke. Schwarzenberg herceg.

A cseh kir. orsz. mezőgazdasági tanács olyan országos intézmény, amelyet az 1891-iki cseh tarto- mányi törvény létesített, amelynek elnöke és alelnökei a császár nevezi ki. A tanács két osztályra, egy cseh és egy német osztályra oszlik és ezeknek az osztályoknak elnökeit és alelnökeit szintén a császár erősíti meg állásaikban. Világos ebből, t. Ház, hogy a magyar liszt bojkottálására irányuló felhívást hatóságilag jellelgető bíró testületek és ezen testületek elnökei hivatalos tekintéllyükkel támogatják. Nemesac

támogatják, hanem, minthogy elsőnek írják alá, feltehető, hogy egyesenes kezdeményezik. Amikor, t. Ház, ezt az ügyet a Ház színe elé hozom, kérdésemet a kormányelnök urhoz intézem azért, mert feltételesem szerint olyan ügyről van szó, amely nem egyes magyar iparágaknak a sérelmét teszi, hanem amely minden kétséget kizáró módon az 1899. XXX. törvényeknek s az ezen törvények által megállapított reciprocitásnak a körébe esik. (Általános helyeslés.)

Felszólalásomat azonban nem a szokásos kérdéses vezetem be, van-e a kormányelnöknek erről az ügyről tudomása? Mert meggyőződésem — és úgy hiszem, az egész magyar közvéleménynek pártkülönbség nélkül az a meggyőződése — hogy a kormányelnök ur, aki közigazgatási életünknek egyik legfőbb és legtapasztaltabb ismerője és hivatott vezérfeje ezt az ügyet is bizonyára kellő figyelemre méltatta. Mikor tehát a kérdést a t. Ház elé viszem, tesszem ezt abban a meggyőződésemben, hogy midőn a kormányelnök urnak alkalmat szolgáltatom arra, hogy ebben a kérdésben nyilatkozzék, az ő nyilatkozata bizonyára meg fogja nyugtatni az érdekelte magyar köröket; azokban a körökben pedig, ahonnan ez az agitáció származik, bizonyára üdvös, kijózanító és talán felvilágosító hatással is lesz. (Tetszés a jobb oldalon.)

A kérdés némi megvilágítása okából utalok arra, hogy az a cseh országos testület, amelyet említettem a magyar listát ellen voltaképpen mindig agitált. Sőt mondhanám agitációját soha teljesen be nem szüntette. Hogy ez az agitáció most különös erővel tört ki, annak alkalmi oka az, hogy az örösi forgalom megszüntetése következtében megnehezítették a magyar malmok részére a magyar listának a vámkülöndön való elhelyezése, a magyar malmok Ausztriában a finomabb lisztet olcsóbb árak mellett is könnytelenek voltak elhelyezni. Hogy a magyar malmok ezen eljárása a cseh malmokra nézve nem kellemes, az végre is érthető, de hogy a cseh fogyasztóknak ez ellen semmi panaszuk nem lehet, az szintén magától értetődik.

A magyar malmok ezzel különben nem tettek egyebet mint hogy követék azt a procedurát, amelyet a mi területünkön állandóan szemléltetünk olyan alkalmakkor, amikor valamely osztrák iparág a vámkülöndről bármi okból kiszorul, akkor ez az iparág okvetlenül Magyarországra veti magát, olcsóbb kivételes árak mellett keresni fel a magyar piacot és legnagyobb kíméletlenséggel topossa el a magyar iparunk amugy is gyér vetését. (Ugy van! Ugy van!) Megteszi ezt ma az osztrák üvegipar, holnap az osztrák bőrparipar, vagy az osztrák papiripar, mi azonban ezzel szemben soha felszólalással nem élünk, még kevésbé jutott bárkinnek is eszébe, hogy ezzel szemben a bojkottálás fegyveréhez nyuljunk. A cseh azonban az első alkalommal, amikor valamely magyar iparágunk versenyét némileg megérzik, a bojkottaloz nyulnak.

De nemcsak ezt tessék, hanem a brüsszeli egyezményért, amelyet nem mi provokáltunk, Magyarországot tessék felelőssé; a német kereskedelmi politikáért, amelynek szintén nem mi vagyunk szerzői, ugyancsak tőlünk kérnek fájdalmidjait. Ugy tessék, mintha ezek az intézkedések Magyarországot nem is sújtánák, mintha nem is sajtánák Magyarországot mezőgazdaságát legalább is oly mértékben, mint az osztrák mezőgazdaságot, amely minden mozgalmának élein halad, amely Magyarország ellen irányul. (Tetszés.)

Ha csak társadalmi agitációról volna szó, akkor az ügyet nem is kellene talán idehozni a képviselőház elé, mert elég volna társadalmi akcióra társadalmi akcióval felelni. Mivel pedig, t. Ház, négy-öt iparágunknak kivételével Magyarország — fájdalom nem annyira, mint termelő, hanem inkább mint fogyasztó bír nagy jelentőséggel, ennél fogva abban a — nem tudom, hogy mondjam — szerencsés vagy szerencsétlen helyzetben vagyunk, hogy ha retorziókra kerülne a sor — amelyeket én egyáltalában sem kívánok, sem propagálni, sem óhajtok — akkor a tulsúly okvetlenül a mi részünkön volna.

Hiszzen elég volna például, ha a magyar társadalom szemben azzal, hogy a magyar listát bojkottálják, valami hasonló módon lépjen fel például a cseh sörrel szemben. Ezt annál könnyebben tehetnők, mert amíg a cseh fogyasztó most a magyar listát mellett igen jól jár, amennyiben jobb minőséget olcsón kap, addig a cseh sör kiküszöbölésével a magyar fogyasztó egyáltalában nem veszítene semmit, tekintettel arra, hogy a cseh sör sem nem jobb, sem nem olcsóbb a magyar sörnél.

De nem volna-e valóságos íróniája a szövetséges viszonyoknak, ha akkor, amikor a két állam kormányai a kiegyezés ügyében megegyeztek, akkor, amikor a két állam törvényhozása a kiegyezési javaslatokat tárgyalni készült, ha ebben a pillanatban a két államnak közönsége, fogyasztóinak és termelőinek egyes csoportjai ilyen véd- és dacsóvetséget körtének egymással szemben és ilyen kedélyes háborúskodást folytattának?

De ha háborút nem is kívánunk, mindenesetre óvatosságra inti ez az eset az országot és arra, hogy a magyar iparpolitika előkészületeit megtegye. Mert kétségtelen tény az, hogy Ausztriában most minden erővel azon vannak, hogy az osztrák malomipart fejlessék, hogy érdekükösségét az osztrák mezőgazdasággal erősítsék, olyannyira, hogy néhány év múlva a magyar listáhozatal Ausztriába a legminimálisabbra redukálják és hogy az osztrák fogyasztóközönség lehetőleg elszokjék a magyar listától.

Nem keresem, — mert a mostani alkalom talán nem is volna erre e célra helyesen megválasztva, — hogy ez az osztrák példa a magyar iparpolitika szempontjából mire tanít; csak arra kívánok utalni, — mert ez szembeálló tanulság ezeknek a viszonyoknak, — hogy úgy a magyar mezőgazdaság, mint a magyar ipar érdekében, de különösen jövőendő kereskedelem-

politikai elhatározásaink szabadságának érdekében arra kell törekednünk, hogy minden rendelkezésünkre áll eszközzel segítjük elő a magyar listának a vámkülöndre való kivételét, már abból a céből is, hogy reálultságunk az osztrák területre minél kisebb legyen. Mert jöhetnek olyan idők, amikor ennek a piacnak a megtartásért és a magyar malomipar érdekében esetleg aránytalan nagy áldozatokat követelnének tőlünk.

Ezen veszélyekkel szemben valóban aránylag igen csekély áldozatokat azok, amelyekre szükségünk lehet, hogy az örösi forgalom tenntartása mellett arról gondoskodjunk, hogy a magyar listának a vámkülöndön való nagybömbörv elhelyezését előmozdítsuk és a magyar malomiparunk függőségét az osztrák piacotól a lehető legkisebb mértékre redukáljuk. Ezt a kérdést, t. Ház, amely különben egész kereskedelem-politikai rendezkedésünkkel összefügg, most mellékesen tárgyalni annál kevésbé akarom, mert tudom, hogy a kiegyezési javaslatok tárgyalása alkalmával a kérdést minden részletében és fontosságához mérten megvitathatjuk. Az előadottakat összegezve, t. Ház, bátor vagyok már most a kormányelnök urhoz a következő két kérdést intézni (olvassa):

1. Hajlandó-e a kormányelnök ur a cseh közvéleményhez címzett és a cseh királyság országos mezőgazdasági tanácsa cseh osztályának elnöke és alelnöke által aláírt felhívásra, mely a magyar listának Csehországban való bojkottálását hirdeti, az osztrák kormány figyelmét felhívni és odahatni, hogy az 1899. XXX. törvényekben megállapított reciprocitás értelmében nemcsak az érdekelte magyar iparág sérelme orvოსoltassék, hanem, hogy az idézett törvény a hatósági jelleggel bíró osztrák testületek részéről betűjének és szellemének megfelelően, kellő tiszteletben tartassék? (Élénk helyeslés a jobb oldalon és a középén.)

2. Szándékozik-e a kormány hathatós intézkedéseket tenni arra nézve, hogy a magyar listának a vámkülöndön való elhelyezését előmozdítsa a végből, hogy az osztrák piacra való rántaltsága minél kisebb mértékre visszacsorítottassék? (Élénk helyeslés a jobb oldalon. Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Báró Kaas Ivor: Ez az örösi forgalomnak a visszaállítását Tiszta merkantil, antiagrarius interpelláció!

Neményi Ambrus: Ez rossziszemű inszINUÁCIÓ! Vegye azt a képviselő ur tudomásul!

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

(Sóhivatalok beszűntetése.)

Keskeny Ferenc a következő interpellációt terjeszti elő: Mintán a sóhivatalok szervezéséről törvény intézkedik, kérem a t. pénzügyminiszter urat: minő alapon szünteti be tömegesen a sóhivatalokat? Hányat és mi céből szándékozik felszámolni? Az ügynevezett m. kir. sóüvedék országos vezérigénységét minő törvényhozási intézkedésből kifolyólag létesítette? S mintán a nagyközönség e felől az intézmény felől nincsen tájékozva a sizen intézkedéssel szemben a bizalmatlanságának ad kifejezést és károsnak itéli; de nincs róla tájékozva a törvényhozás sem; szándékozik-e a társulatlalt kötött szerződést a törvényhozásnak bemutatni? Igaz-e, hogy a sókezelés albrétebe adására és a 12 kilogrammon alul vásárolt só árának telemelésére e részvényfáraságot feljogosította? S ha igen, hogyan gondolja ezt a szegény nép érdekeivel összeegyeztethetőnek? Végül gondoskodott-e arról, hogy a felszámolt hivataloknál alkalmazva volt hivatalnokok szerzett jogai és igényei fönttartásával helyeztessenek át megfelelő szolgálata, és ha igen, miként? Az interpellációt kiadták a pénzügyminiszternek.

(Elhalasztott interpelláció.)

Endrey Gyula kéri, hogy holnap mondhasa el interpellációját.

Előlk: A Ház eddigi gyakorlata szerint az interpelláció nem halasztható holnapra. Mivel szombaton nem lesz ülés, pénteken mondhatja el a képviselő ur az interpellációját.

Az ülés végződik délután két órakor.

BELFÖLD

A kvóta-bizottság megalakulása. A közügyek hozzájárulási arányának a ből való megállapítására kiküldött országos bizottság ma délbán tartotta meg alakuló ülését, amelyben a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter vettek részt. Széll Kálmán miniszterelnök üdvözölte a tagokat és megalakulása szölitotta fel a bizottságot. Indítványozta, hogy elnöknek gróf Dessenyhy Anrélt, előadónak pedig Falk Miksát válasszák meg. A bizottság ehhez az indítványhoz egyhangulag hozzájárult. Gróf Dessenyhy Aurél elfoglatván az elnöki széket, Széll Kálmán miniszterelnök fölolvasta az osztrák kormánynak értesítést, melyben a magyar kormányt az osztrák kvóta-bizottság megalakulásáról értesíti. Az értesítést a magyar bizottság tudomásul vette azáltal, hogy a maga megalakulásáról az osztrák bizottságot is értesíti.

Falk Miksa előadó kérdést intézett aztán a pénzügyminiszterhez, vajjon azok az adatok, amelyek a múlt évben a magyar kvóta-bizottság tárgyalásának alapjául szolgáltak, nem fognak-e új adatokkal kiegészítést nyerni.

Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy az adatokat ki fogja egészíteni és e kiegészítés

már a legközelebbi napokban kezéhez jut az országos bizottság minden tagjának. A bizottság elhatározta, hogy a kiegészítés birtokában érdemleges tárgyalásait megkezdi és e céből június hó 4-ikén ülést tart.

A polgári perrendtartás. A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnap Sághy Gyula elnöklete alatt folytatta a polgári perrendtartás törvényjavaslatának tárgyalását. Rabár Endre előadó előterjeszti az 539. §-nak az igazságügyi miniszter részéről készített új szövegét, mely ekképpen szól:

A felülvizsgálati bíróság a felebbezési bíróság ítéletét az abban előadott tényállás alapján vizsgálja felül. A felebbezési bíróság ítéletében előadott tényállás megmátadása csak akkor vehető figyelembe, ha a megmátadása a fél a felülvizsgálati körlemben, illetőleg a választásban kifejezetten érvényesítette. Az ítéletben előadott tényállással szemben bizonyítékul csak a tárgyalási jegyzőkönyv és mellékletei használhatók fel. Valamely tényállás valóságának vagy valótlanságának megállapítását csak azon az alapon lehet felülvizsgálni, hogy a megállapítás valamely jogszabály helytelen alkalmazásával vagy mellőzésével, vagy nyilván helytelen ténybeli következtetéssel történt, vagy hogy az iratok tartalmával ellentétben áll.

A bizottság hosszabb vita után a szakaszt elfogadta. A bizottság az 573., 574. és 577. §-oknak szövegét függőben hagyva, a többi paragrafust változatlanul fogadta el. A tárgyalást csütörtökön délután 5 1/2 órakor folytatják.

A megmozdult közvélemény. Torda-Aranyosvármegyeből jelentik: Torda-Aranyosvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap rendkívüli népes közgyűlést tartott, amelyen gróf Bethlen Bálint országgyűlési képviselő indítványt nyújtott be, hogy szavazzon a vármegye Széll Kálmán miniszterelnöknek és a kormánynak bizalmat. Az indítvány szövegét így hangzik:

Torda-Aranyosvármegye törvényhatósága megnyugvással értesült Széll Kálmán m. kir. miniszterelnök ur és a vezetése alatt álló kormányának a Jönnyforgó sulyos és magában veszedelmeket rejtő politikai állapotokkal szemben tanúsított magatartásáról; ezért hazafias bizalmának és ragaszkodásának adva kifejezést, kéri a kormányt, hogy az ország jól föltöltött érdekeit minden rendelkezésére álló törvényes módon biztosítsa, remélve és tántoríthatatlanul bízva abban, hogy a miniszterelnök urnak kiváló kormányzási képességei, kiróbat hazafisága hazánkat a sulyos állapotokból is kivezéri.

Az indítvány ellen a szervezkedett függetlenségi párt dr. Vertán Endre országgyűlési képviselő vezetésével azonnal a gyűlés megnyitása után napi-rend-vitát provokált, úgy hogy csak másfél óra múlva lehetett megkezdenni a tárgysorozatot, amelynek utolsó pontja volt az indítvány. Egyórai vita után az elnökölő főispán elrendelte a szavazást, amelynek eredménye szerint a közgyűlés nagy lelkesedéssel és többséggel bizalmat szavazott Széll Kálmánnak és a kormányának. Ezenkívül száznegyzven aláírással üdvözölő táviratot küldtek a miniszterelnöknek.

Verseczről táviratozzák: Versecz város törvényhatóságának Zakó Milán főispán elnökölésével a mai napon megtartott közgyűlése 45 szóval 13 elében elhatározta, hogy az országgyűlés képviselőházához felír, hogy az obstrukció, mely a törvényhozó-testületnek működését lehetetlenné teszi és a megoldásra váró országos nagy feladatok elintézését megakadályozza, elítéli és Széll Kálmán miniszterelnököt és a kormányt az obstrukcióval szemben tanúsított magatartásáért legbensőbbben üdvözli. A szerb nemzetiségű városi képviselők a szavazástól tartózkodtak.

A horvát-szlavon vármegyék közül elsőnek Verőce-megye csatlakozott a magyar törvényhatóságok hazafias állásfoglalásához. A közelmúltban tudunkkal ez az első eset, hogy horvát törvényhatóság kritikát gyakorol a parlament viselkedése fölött.

Verőce-megye rendes tavaszi közgyűlésén Chavrak Levin főispán elnököl. Kreppe Károly, a Majlát-féle uradalmak jószágigazgatója és orsz. képviselő a köz-törvényhatósági bizottsági tagok zajos helyeslése mellett terjesztette elő azt az indítványt, hogy a köz-törvényhatóság mondja ki, hogy a képviselőház ellenléneknek obstrukcióját, mely az országot az ex-lex állapotba kergette, határozottan elítéli, Széll Kálmán miniszterelnök és a kormány iránt feltétlen bizalommal viseltetik. A köz-törvényhatóság zajos éljenzéssel határozattá emelte Kreppe indítványát és egyben elhatározta, hogy a képviselőházhoz ebben az értelemben felír.

Eddig a következő vármegyék és városok hoztak határozatokat az obstrukció ellen s juttatták azokat az illetékes helyekre:

Vármegyék: Bács-Bodrog, Baranya, Bars, Bihar, Borsod, Csongrád, Esztergom, Fogaras, Gümör, Maros, Torda, Nógrád, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Torontál, Torda-

Aranyos, Trencsén, Turóc, Ugoosa, Udvarhely, Vas, Vöröze Krassó-Szörény, Zólyom és Zemplén.

Városok: Zombor, Pozsony, Szolnok, Komárom, Késmárk, Győr és Temesvár.

Helyiérdekű vasutak. A képviselőház közlekedési bizottsága ma délután Fürös László elnökele alatt ülést tartott, amelynek napirendjén a helyiérdekű vasutakra vonatkozó öt törvényjavaslat volt kitérve, amelyeket Dobocskó Sándor előadó referált. A kormány részéről jelen voltak: Láng Lajos kereskedelmi miniszter, gróf Wienburg Márk államtitkár.

A bizottság a kereskedelemügyi minisztertől nyert többrendbeli felvilágosítás alapján tudomásul vette és a képviselőháznak ajánlani fogja: a körös-belovár és a belovár-vezőrézi vasutak engedély-okirátának az egyesítését; a zsebléy-csákvári és a csákvár-bócai helyiérdekű vasutaknak biztosított szállítási adómentességek lejáratá idejének egyesítését; a zólyombrezó-tiszolci helyiérdekű vasut engedélyezési feltételeinek a breznóbánya-veleskői szárnyvasut kiépítése alkalmából leendő módosítása; továbbá a halas-bácsalmás-rigyczei vasut engedélyezését; végül a tókerébes-varannói helyiérdekű vasut engedélyezésére vonatkozó jelentést. Az ülés végén a kereskedelemügyi miniszter ismertette a bizottsággal a helyiérdekű vasutak építésének jelenlegi állását. Ezek szerint az építés több mint 300 kilométer hosszban folyamatban van és további 400 kilométer vasut megépítésére immár végleg garancia történt. A bizottság az ismertetést örömmel vette tudomásul.

A magyar regnikoláris bizottság ülése. A magyar regnikoláris deputáció pénteken esti hat órakor ülést tart, melyen előreláthatólag ki fogja mondani, hogy a magyar bizottságnak a horvát deputáció által előadott proposíciója értelmében szóbelileg tárgyal a horvát bizottsággal. Szóbeli tárgyalások végett egybeülvendő együttes ülés idejének megállapítása céljából a magyar és a horvát bizottság elnöke érintkezésbe fognak lépni egymással.

Zágrábról táviratozzák: Az ellenzéki lapok közteszik Vrbancsnak, a regnikoláris küldöttség tagjának különvéleményét, amely abban kulminál, hogy mielőtt szóbeli tárgyalásokba bocsátkoznának, tisztázzák az Horvátország javára irandó bevételék ügyét. Ezzel szemben eltekintenek a kiegyezés 13. §-ától.

Kossuth Ferenc nyilatkozata.

Budapest, május 27.

Egy *bertini* lap a napokban Kossuth Ferenc hosszabb nyilatkozatát közölte a politikai helyzetről. A függetlenségi párt elnöke a lapunkban is reprodukált interjú tartalmát ma helyreigazítja és egyuttal az obstrukció beszüntetésének újabb feltételeit kínálja a kormánynak. E feltételek teljesítése is egyetértelmű volna a kormány és a szabadelpvűpárt meghátrálásával, de azért készsággel közreadjuk helyreigazított nyilatkozatát, már annál a kiváló állásnál fogva is, amelyet Kossuth Ferenc a függetlenségi pártban elfoglalt és a nyilatkozatban rejltő beszéde vallomásánál fogva is, amely szintén félti az országot a mai állapotlan parlamenti állapot káros következményeitől. Kossuth Ferenc nyilatkozata így hangzik:

A *Bertiner Börsen-Courier* egy beszélgetést közöl, melyet a lap tudósítója velem folytatott, amelyben egészen tévesen fogta fel néhány nyilatkozatomat. Így például azt mondhatja velem, hogy ha a kormány tíz óráig szóló ujonclétszám-javaslatot állított volna elő, azt rövid félóra alatt letárgyalhatta volna a törvényhozás. E helyett én azt mondtam, hogy ha az eddigi ujonclétszám fenntartását célzó javaslattal állott volna elő a kormány, mely 1898-ban tíz óráig lett megállapítva, ezt, mint az utóbbi években mindig, ugy most is rövid pár órá alatt letárgyalhatta volna a törvényhozás, mert ez ellen most is, ugy, mint a múltban, elvi ellenvetéseket és fenntartásokat tettünk volna.

Mint hogy félreírt nyilatkozatom helyreigazítása céljából e sorokkal a kérdést érintem, helyesnek vélelem megjegyezni, hogy személyes meggyőződésem szerint a kormány nagyon helytelenül járt el, midőn a rendes ujonclétszám-javaslatot összekötötte az ujonclétszám felemelését célzó új törvényjavaslattal és ezzel lépett a törvényhozás elé, mielőtt meg lett volna szavazva a törvények és az alkotmány által követelt költségvetés és meg lett volna szavazva a rendes ujonclétszám, melynek alapján megtörténhetett volna a rendes sorozások, továbbá letárgyalhattak volna az időhöz kötött javaslatok és azok, amelyeknek elintézésére az ország régen vár. Midőn mindez megtörtént volna, csak akkor lett volna megtehető a helyes parlamentáris fogalmak által az, hogy olyan újítással lépjen elő a kormány, amely előreláthatólag megakasztja hosszú időre a képviselőház törvényalkotási képességét; mert aki az országban létező közhangulatot a legkevésbé ismeri, előre tudhatja, hogy a függetlenségi párt, még ha nem is ment volna bele teljes erővel saját elhatározásából és kötelessége tudásából a nagy harcba, (mint ahogy

belemt) erre rá lett volna erkölcsileg kényszerítve a közvélemény rendkívül erős nyomása által.

A parlamentáris jogaimat sértő nagy hibát, melyet a kormány elkövetett, e hiba elismerésével (errare humanum est) és szánásával, későn bár és nagy rombolások után, még most is jóvá tehető a kormány, ha visszavonná az ujonclétszám emelését célzó javaslatot, beadná a rendes ujonclétszám előtét, kijelentend, hogy a költségvetés jog elsősorban tárgyalattai, amely esetben az indemnity, erős hitem szerint, azonnal keresztülmene a képviselőházban és keresztülmene az eddigi rendes ujonclétszámot célzó javaslat is; a képviselőházi tárgyalások pedig a rendes törvényalkotó mederbe kerülhetnek vissza.

Az ujonclétszámfelemelés egy új törvényjavaslat tárgya lehet, mely felett ráérünk majd újra vitatkozni, amikor a létező s a költségvetést célzó törvénynek s az ország sürgős ügyeinek elég lett vége. Természetesen ekkor is az ujonclétszámfelemelés által igényelt nagy áldozatot csak abban az esetben lenne hajlandó a függetlenségi párt meg nem gátolni, ha ezért az új és nagy teherért cserébe megadnák legalább azokat a nemzeti vívmányokat, amelyek, ha nem is a függetlenségi párt programját képezik (mert ennek megvalósítása elsősorban az 1867-iki törvények eltérését igénylik, ami a jelen időben keresztül nem vehető) de amelyek legalább az 1867-ik évi XII. törvények által felállított dualizmus és paritás egyetlen törvényes kifolyásai lennének, vagyis az, hogy a legfelsőbb hadur egységes vezérlete és vezénylete alatt, az összes hadseregnek teljes paritásban álló két része legyen: a magyar és az osztrák rész, mindegyik (a dualizmus és a paritás alapján) a maga nyelvvel és a maga jelvényeivel. Ez a hadsereg nemcsak nem lenne gyengébb, de erősebb lenne, mint a mostani és az 1867: XII. t.-c. rendelkezésének is megfelelne, holott a mostani a magyar törvényt sérti.

Kossuth Ferenc.

KÜLFÖLD

A kiegyezés Ausztriában. Bécsből táviratozzák: A kiegyezési bizottság letárgyalta a vám- és kereskedelmi szövetség még hátralévő részét, kivéve az állatforgalomra vonatkozó 21. cikket, amelyet a legközelebbi ülésen fogadják el, azután több határozati javaslatot fogadott el, többek közt egyet, amelyben a kormány felszólattik, hogy kössön egyezményt a magyar kormánnyal arra nézve, hogy a vám- és kereskedelmi szövetségre vonatkozólag esetleg felmerülhet vitás ügyek választott bíróság által döntenek el. Ezenkívül elfogadtak határozati javaslatokat a műbor-törvényre vonatkozó javaslat mielőbbi beterjesztése és a telefont-hálózat kifejlesztése érdekében. A 24. cikknél (a vám és kereskedelmi szövetség határozmányainak alkalmazása Bosznia és Hercegovinára) Katan határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben a kormány felszólattik, intézzen a közös pénzügyminisztériumban sürgős kérelmet aziránt, hogy puhaltolja ki pontosan az okkupált tartományok vám-bevételeinek és a tartományok vámátalányának egymásból való viszonyát és az eredményt közölje a dolgalóció legközelebbi ülésükében. Ezt a határozati javaslatot is elfogadták. A legközelebbi ülés június 3-án lesz.

A balkáni forrongás. Ma éjjel érkezett táviratunk szerint a bolgár kormány alaplatannak jelenti ki azt a hirt, hogy Nacevicsot konstantinápolyi ügyvivővé fogja kinevezni. Nacevics azonban ennek ellenére a legközelebbi napokban Konstantinápolyba utazik, a kormány tudtával ugyan, de meghatalmazása nélkül. A bolgár kormányt nagyon bántja, hogy a porta, amely a bolgár nyilatkozatot oly szívesen fogadta, semmit sem tesz, amivel jóindulatát bebizonyítaná. Néhány nappal ezelőtt határsértés történt török részről. Macedóniából naponként érkeznek menekülők, ami a bolgár kormány föladatát nagyon megnehezíti. Nacevics mindenképpen fenn akarja tartani a Törökországgal való jóbarátságot.

A Szalonikiben székelő révöntőbi bíróság egy Arsolasso nevű fiatalember révén fontos értesüléseket tudott meg a szalonikii forradalmi bizottság működéséről és tagjairól. Kiderült, hogy a bizottság egyik legtevékenyebb tagja egy szalonikii bankár, akinek ügynökei egész Macedóniát bejárták. Kétségtelenül vált az is, hogy az utolsó véres eseményekben több hivatalos bolgár személynek is része volt.

A Radovicsától déli irányban előfordult összeütközésben a csapatok egy halottat vesztettek, három katona pedig megsebesült. Az úszkúbi, monasztri, szalonikii és drinápolyi vilajetekben letartóztatott összes gyanús bolgároknak száma meghaladja a háromszázat. Hümi basa tábornok főfelügyelőnek azt az

ajánlatát, hogy azokat a bolgárokat, akiknek részvétele a komiték működésében bizonyosnak tetszik, Tripoliszba és Kis-Ázsiába száműzzék, ezideig felsőbb helyen még el nem fogadták. Az utolsó napokban házkutatást tartottak a bolgár szeminiáriumban és közházban, de eredménytelenül.

A porta közlése szerint az ellenzéki albánok ellen való akció jelenleg a vezetők üldözésére és letartóztatására szorítkozik, ami kedvezően halad is.

Teljes amnesztia a Fokföldön. Botha Lajos egy rotterdami lap szerint azt a táviratot küldte Hollandiába, hogy a fokföldi lázadók föltétlen kegyelmet kaptak s így azok, akik Hollandiába menekültek, minden bántódás nélkül visszatérhetnek. A Times ezt a hirt minden megjegyzés nélkül nyomtatja le s óhajtatja, hogy ne legyen álhirt.

HIREK

A gummirádiis és a rendőrség.

Azirábbi néhány sort a budapesti magyar királyi államrendőrség vezetősége figyelmébe ajánljuk. Részint közvetlen tapasztalatok, részint pedig a közönség köréből fölmerült számtalan panasz kérészet annak a kérdésnek a feltevésére, vajjon a budapesti „gummirádiis”-kocsisok testülete kiúta állam-e az államban, külön szabadalmakat, jogokat élvez-e s nincsen-e hatalma a rendőrségnek, hogy legnagyobb foku visszaéléseit megszüntesse. Ugy tudjuk, hogy a kocsidíjszabályokat határozottan megállapítja, hogy az egyes utakért mennyi bér jár, ugy tudjuk, hogy az igen tisztelt, nagyságos kocsis urak kötelessége magát eme tarifának alávetni, — de mindezek ellenére ugy tudjuk, hogy a gummikerekü bérkocsik retteggett urai teljesen kényük-kedvük szerint járnak el a közönséggel, akiből nem néznek ki annyi pénzt, amennyit ők akarnak, azt nem veszik föl, hanem a gunyos: — Elfoglalva kiáltással a nekik hivatalosan kijelölt helyről elhajtanak s rövid sétakocsizást téve visszatérnek, hogy finom és jól fizető utast szerezzenek.

A közönség utóvégre nem teljes egészében tagja a Nemzeti, vagy Országos Kaszinónak, akad olyan is, aki nem lehet születteit gavallér, de azért szívesen fizet annyit, amennyit dukál azért a kegyért, hogy esetleg egy gummirádiisba ülhesse s talán hivatalos ügyben, ahol ugy illik megjelenie, eljárhasson. De hiába minden jószándék, még mielőtt beszállana a négy keréken járó mennyországba, a kocsis kíváncsi, de azért gunyos mosolylyal ajkán megkérdezi:

— Mit fizet? . . .

Mert ha nem fizet egy órára legkevesebb öt forintot, akkor szóba se áll vele, utána kiabál s hogy az egész utca röhögjön, kiáltja át kollégájának:

— Haszt du kszén den Meltóságos ur? . . .

A rendes taksa háromszoros, négyeszeres összegét követelik meg s a legnagyobb arroganciával s pöhkendiséggel viselkednek a közönséggel szemben.

És most kérdezzük, vajjon nem lehet-e ezen a szemtelen állapoton segíteni s nincsen-e mód rá, hogy a budapesti előkelő kocsis urakat jó nevelésre s a törvényes taksa tisztelőre megtanítsák. A rendőrség nem üldözheti hivatalból ezeket a kocsisokat, hiszen a legtöbbszir tudomására se jutnak, hanem a közönség kötelessége, hogy minden álszégient félretegyen, hajtasson a követelő kocsissal vagy a legközelebbi rendőrszemhez, vagy a főkapitányságra s akkor bizonyos, hogy megbüntetik a kocsist s hogy legközelebb valamivel olcsóbban viszi az utast. Nem kell tartózkodónak, vagy félnéknek lenni, hanem minden egyes esetben meg kell tanítani ezeket a jó embereket, hogy ők vannak a közönségért, nem pedig a közönség értük.

A rendőrség kötelessége pedig az, hogy egy-két szigorú büntetéssel véget vossen a fiakker-gigeriek garázdálkodásának. A pénz-

büntetés a legjobb módszere a megrendszá-
bályozásnak. Azt tudniillik a gazda fizeti, de
a kocsis béréből vonják le.

Budapest, május 27.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 31-ikén új
előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés
csak a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalan-
ul káldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Vilmos Ernő szász weimar-
császári herceg és neje ma délelőtt Bécsből Boroszlóba
mentek. — Frigyes főherceg ma Bécsből visszatért
Pozsonyba.

— **Don Alfonz Budapest.** Don Alfonso Bour-
bon herceg tegnap este Budapestre érkezett és az
Lajló királynő-szállóban szállt meg. A herceg ma dél-
előlt báró Fejérváry honvédelmi miniszter, Rakovszky
István főszámvivőzéki elnök és más notabilitások
látogatását fogadta.

— **Külföldi hírek.** A király Kirizsics Antalnak, az
alexandriai főlebbviteli vegyes bíróság alelnökének a
bírói pályán szerzett érdemei elismerésül a Ferenc
József-rend csillagos középkeresztjével adományozta. A
kitüntetésről a királyi kézirat a hivatalos lap mai
számában jelent meg.

— **Az új főpapok esküje.** Bécsből jelentik, hogy
ma délelőtt tették le a király előtt az esküt az újonnan
kinevezett főpapok: Samrecsényi Pál nagyváradai római
katolikus, dr. Hosszu Vazul lugosi görög-katolikus és
dr. Badu Demeter nagyváradai görög-katolikus
püspökök. Az ünnepi aktuson ott volt Stechenyi Gyula,
a király személye körüli miniszter mint zászlósrú
és dr. Wlassics Gyula kuituszminiszter. Az eskümintát
dr. vértessaljai Vértessy Géza miniszteri tanácsos ol-
vasta fel. A püspökök után tette le a király előtt az
esküt Zimonovics Péter hercegovinai ortodox metropo-
lita s ez alkalommal Kállay Béni közös pénzügy-
miniszter intervenciót; a főkamara gróf Paar főhad-
segéd helyettesítette, az eskümintát pedig lovag Ho-
rowits Ede osztályfőnök olvasta föl.

— **Reformok a tisztikar uniformisában.**
Bécsi telefonjelentés újságolja, hogy a napokban
teszik közzé a közös hadsereg számára az új tisztí-
főlszerelésre vonatkozó utasításokat. Nem tulságos-
an lényeges a dolog, de akadnak az új rendnek
érdekes intézkedései is. Közös hadseregbeli tiszt-
t nem is képzel el az ember kék nadrág nél-
kül. Sok minden változott már a tiszt urak toa-
letjében, de a kék nadrág túlélt az összes
reformokat. Most pedig meg kell barátkozni a
gondolattal, hogy a kék nadrág लेकर a tiszt-
ról. Nem egyszerre. Hagynak időt arra, hogy
elkövethassa mindenki a már meglevőt, mert hát
annyi kék nadrágot csak nem lehet egyszerre az
ország-piacra dobni. Az új utasítás megengedi
a tiszteknek, hogy ezentul oldalzsínórós kékes
szürke pantallót viseljenek. És sok fiatal had-
nagy szíve dobban meg örömben az utasítás
cipő- és keztü-parafrasainak olvasására. Ez a
kegyelmes szakasz megengedi azt, ami
szigorúan tilos volt eddig, hogy lakcipőt
és glacé-keztü- viseljenek. A nem lovasított
tábori, hegyi és vartüzérek ezután nem eszma-
nadrágot hordanak, hanem pantallót világoskék
színből. A mészaki tüzérség pedig az eddigi ké-
kesszürke szipka helyett világoskék szipkát
kap. A lovasistiszteknek szabad sötétzürke szarvas-
bőr- vagy kékeszürke eszimanadrágot is viselni,
a vadászrezdbeli és gyalogsági tiszték s a vár-
tüzérség és az egészségügyi csapatok tisztjei gya-
lóg kirukkolásban bokavédőt és fűzősfekető cipőt
is viselhetnek. A tábori papok a nyolcadik rang-
osztálytól kezdve aranyszínűt kapnak a kalap-
jukra, a katonai orvosi kar és a katonai intenda-
tura tagjai pedig újfajtájú kardot. Újtásokat és
pedig célszerű újításokat hoztak be a melegebb
vidékeken állomásozó legénység felszerelésében is.

— **Karola özevgy szász királyné levele.** Ka-
rola, a magaskorú özevgy szász királyné az 1870-es
évben még mint trónörökösné egy kórházban harco-
sozott apótt. Egy veterán katona, aki annak idején
sintén az apóttak közt volt, abból az alkalomból,
hogy Luiza hercegnő megszökött, kondoleált az öze-
vgy királynénak, aki a következő levélben válaszolt:

Levélnek nagyon örültem, mert olyan he-
lyes és okos nézeteket olvastam belőle. Bársonk
minden ember így gondolkoznak. De a szociál-
demokraták, íjadalom, mindent elkövetnek a ho-
s népet félrevezessék és megzavarják. Ugy kell
lenni, hogy szegény unokahúgomat elvakították
és nem volt beszámítható állapotban, amikor ezt
a rettenetes, sajnálatraméltó lépést elkövette.
Különbösen nem hagyta volna el azokat a kedves,
okos gyermekeket. Férje a tenyérén hordozta és
most így rágalmazzák és úgy tünik fel a dol-
gok, mintha szöknie kellett volna unokahúgom-
nak. Ez utálatos, s nagyon jól esik önnek az
igazságot elmondanom. Mindnyájan igen szomo-
ruak vagyunk és igen szomorú ünnepnapjaink
voltak.

— **Móricz Pál meghalt.** Egy alkotásokban
gazdag politikai korszak tiszteletreméltó, tipik-
us alakjának elhunytáról értesítik lapunkat.
Berettyó-újfalui magányában ma reggel meghalt
teószói Móricz Pál, egyike azoknak a politikusok-
nak, akik mint Tisza Kálmán tántoríthatatlan
hívei, a „generalis” legszűkebb gárdájához tar-
toztak. Móricz Pál politikai szereplése teljesen
összeesett Tisza Kálmán parlamenti és kormány-
zati működésével és szinte abban a pillanatban
ért véget, amikor vezére az egyszerű „közlegé-
nyek” sorába vonult vissza. Talán ez fájt leg-
jobban a hű barátoknak, amikor megrongált egész-
sége és vagyoni viszonyai miatt örökre otthagyta
a képviselőházat, ahol minden pártban tisztelettel,
becsüléssel tudott kelteni önzelen, tiszta jelleme
iránt.

Az elhunyt Taraczközben született 1826-ban.
Atyja Mármarosvármegye kövele volt az 1832–36-iki
országgyűlésen. Móricz Pál iskolai végeztével a vár-
megye alügyésze lett s tudósításokat írogatott Csen-
gery Pesti Hírlapjába. 1864-től 1869-ig Biharvármegye
főjegyzője volt, azután képviselő lett, a bakközépen
foglalt helyet s Tisza Kálmán híve maradt a füzü
után is és 1891-ig a Tisza-párt egyik notabilitása.
Tagja volt a delegációnak és a kvóta-bizottságak és
sok ideig a szabadalvüparör igazgatója. Utóbb szeren-
csétlenül kiűtött vállalatokba bocsátkozott. Vasúti
vállalata, faüzlete és petroleumbánya-terve vesztés-
gel jártak s ő többmillióra rugó vagyonát hitelből
teljes kielégítésére fordítván, egészen visszavonult a
közéletől. Halálát kiterjedt család gyászolja. Neje,
telegdi Mitskolczy Borbála, fia Pál cs. és kir. kamarás,
szolgabíró. Négy leánya közül az egyik Vécsey Tamás
egyetemi tanár, udvari tanácsos felesége, a másik
Molnár Viktor temesi főispán neje, a harmadik Molnár
Béla. A negyedik pedig Fröhlichné-Móricz Paula
író.

— **Ibsen szobra.** Skienben, ahol Ibsen 1828.
március huszadikán született, leleplezték Ibsen mell-
szobrát, amelyet Sianding szobrász készített. A város
népe hosszú menetben vonult ki a szoborhoz a
magisztráttal az élen. Ünnepi beszédekben méltatták
Ibsen életét és hatását a nemzetre és egész Európára.

— **A bécsi osztrák akadémia tisztikara.** Bécs-
ből táviratozzák: A osztrák tudományos akadémián
dr. Suess Eduárd egyetemi tanár elnöke alatt ma
megtartott üzsülés választásai a következők erd-
ményre vezettek: alelnökké megmaradt a volt al-
elnök, dr. Hartel lovag közoktatásügyi miniszter, még
pedig három évre. Főtítkárnak újból megválasztották
dr. Lang egyetemi tanárt, titkárnak dr. Karabatschek
József udvari tanácsos négy évre. Diszttagzó többek
közt Koch Róbert berlini egyetemi tanárt is meg-
választották.

— **Rákóczi-ünnep.** A fővárosi iskolák rendezte
Rákóczi-ünnepélek közül egy programjának válto-
zatosságával mint a magas színvonalával előnyösen
vált ki a Verő-féle leányiskola, mely nagyszámú és
előkelő közönség jelenlétében ma délután folyt le az
intézet gyönyörű dísztermében. Ami különösen me-
lepte a jelenlévőket, az a fiatal leányoknak értelmes
előadása és kitűnő mester tanítására valló zenei tudása
és szavalása volt. Fleischmann Fridának, a tovább-
képző tanfolyam növendékének ünnepi beszéde jóval
főbbé állott az ilyen alkalmi előadásoknak. Alapos
historiai ismeretről és a történetnek mélyebb fel-
jegyzéséről tett tanbizonyosságot. A közönség zajos
tehetségyenlítésokkal fejezte ki elismerését a közre-
működőknek és gratulációival halmozta el Verő Adélt,
az intézet érdemes igazgatóját, ki mindent elkövet,
hogy növendékeibe ne csak tudást, hanem lángoló
hazaszeretetet is plantájon.

— **A Visontai-Barta-párba.** A Visontai Soma
és Barta Ödön országgyűlési képviselők között tá-
madt affért ma délelőtt fél 12 órakor intésték el a
Fodor-féle vivőteremben. Elsőnek Visontai Soma ér-
kezett segédeivel Lovassy Márton s Nessi Pál ország-
gyűlési képviselőkkel s orvosával, dr. Gerber Bélával.
Kevésbé ezután jött meg Barta Ödön segédeivel;
Komjáthy Béla s Tóth János képviselőkkel s dr. Hiről
orvossal. Barta Visontai balvállán könnyebb természetű
sebet ejtett. Erre a segédek a párbajt megszüntették.
A felek nem békültek ki.

— **A mentők gyakorlata.** A Budapesti Önkén-
tes Mentőegyesületbe újonnan számos működő tag
lépett be az orvosnövendékek közül. Az egyesület
igazgatósága tegnap egész napi gyakorlatot tartott az
új tagok kiépítésére a Paskal-malomnál. A gyakorlat
után gróf Karátsanyi Jenő, az egyesület elnöke gaz-
dag lakomával vendégelte meg a mentőket.

— **Vasutasok kongresszusa.** Az osztrák-magyar
monarchia vasúti főtisztjei Kassán kétnapos kongressz-
szust tartottak, amelyen a máv., az osztrák, a bosznia-
hercegovinai és magántársaságok vasúti képviselői
voltak jelen. A kongresszuson szállítási-, jogi- és zóna-
kérdésekkel foglalkoztak. A legutolsó kongresszus
Mosztárban volt.

— **Gyárparosok a Technológiai Iparmúzeum-
ban.** A Magyar Gyárparosok Országos Szövetségé-
nek tagjai Chorin Ferenc elnök vezetésével megsem-
lélték tegnap a Technológiai Iparmúzeumban a gé-
kiállítását és a felső iparisokla tanulóinak kiállít-
ott rajzait.

— **Az első esküvő.** Szegeden új zsinagógát
építettek s ebben a zsinagógában tegnap volt az első
esküvő. Ezt az alkalmat, mint egy szegedi lapban
olvassuk, kedves módon tették emlékeztetéssé. Már jó
előre gondolták erre az alkalomra és egy nemeszvíű
embernek az a szép ötlete támadt, hogy ezer koronát
tesz le a hitközségnek annak a szegénysorsu párnak
a javára, amelyet elsőnek áldanak meg az új zsin-
agógában. Tegnap történt meg ez az esküvő s mikor
a főbbi a szertartást elvégezte, a hitközségi jegyző
az ifju pár legnagyobb meglepetésére felszólította az
új házassokat, hogy kövessék a hitközségi irodába.
De még nagyobb meglepetés érte őket, amikor a
jegyző szép beszéd kíséretében ösengő aranykoroná-
számálta nekik az ezer koronát. Könyörve mon-
dottak köszönetet s meghatóttan ölelték meg egymást.

— **Egy ismeretlen Heine-kézirat.** Heine-
nak egy eddig hiába keresett kéziratát bukkant
Geiger Lajos, az ismert berlini irodalom-történet-
író, aki azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy
okmányokkal vet világot arra a küzdelemre, mely-
let a porosz cenzura folytatott a fiatal Német-
ország ellen. E kutatásai közben találta meg
Heinonak jelzett kéziratát, még pedig a hamburgi
rendőrség levéltárában. Az az előző ez, melyet
Heine *Französische Zustände* című könyve elé írt,
de amely csak rettenetes csonkításokkal láthatott
napvilágot. Az eredeti kéziratot pedig hiába ke-
resték. Hatvan évnek kellett eltelnie, hogy újra
napvilágra kerüljön. Most, hogy előtünk fekszik,
nem csodáljuk az osztrák és a porosz cenzura félel-
mét. Pokoli gunnyal ostorozza Heine ebben az írá-
tában az akkori német viszonyokat. Nem kiméli a
legbatalmasabbakat sem. Szégyen-gyalázatnak
mondja, hogy a kormányzat a tudósokat is eszközöül
használja fel. Hegelnek, Schleiermachernek, Rankenek
és a tudomány anyyi jelesének a hatalom szájaize
szertint kell tanítania. De Heine még tovább megy.
Kíméletlen kritikát mond Frigyes Vilmosról is, aki
szerinte nem érdemli meg, hogy igazságosnak
nevezzék. Hisz megígérte népének az alkotmányt.
„Es mig Frigyes ezt a legszentebb kötelezettsé-
gét nem teljesíti, amíg nem adja meg népének a
jól megérdemelt képviselői alkotmányt, addig
— ugymond Heine — nem mondhatom igazsá-
gosnak és ha a sanssouci-i szemlélmet látom,
akkor nem a porosz igazságszeretetre gondolok,
hanem a porosz malomdarálásra gondolok.”
Szellemességtől sziporkázó, erőteljes, maró guny
áttitatta cikkeit a német nép szatirikus rajz-
zával fejezi be. Jámor bohóchoz hason-
lítja, aki sapkáján esőrgök helyett nagy, ne-
héz templom-harangokat hord s akinek melle
teli van nehéz fájdalommal. De nem akar a fáj-
dalmára gondolni. Azért vigan ugrándozik olykor
és sir, hogy ne kelljen nevetnie. És ha nem
tudja fájalmát elfelejteni, akkor busan rázza a
fejét és sapkájának jámbor harangozásával kibítja
el magát. Ha részvéttől vigasztalni akarja valaki,
vagy ha háziaszt ajánlanak neki fájalmait csil-
apítására, akkor bosszus, haragos, sőt bossz lesz
és ügyeljen magára, aki ellen fordul.

— **En — írja tovább Heine —** elkövettem egykor
ezt a boldonságot és ha nem ugrottam volna sietve
át a Rajnán, szétozta volna tejemet. De nem félték-e,
hogy egykor nagyon is nehéznék fogja a szegény
bolond a terheit találni, hogy csupa tréfából elvesziti
egyszerre az eszt és ledobja magáról százezer kato-
nátokat és örülségében úgy sujt le rájuk, hogy sze-
gyeny agyvelejük a csillagokig írcoscsen fel? Nem
félték-e, hogy humoros teosegrees közepette, csupa
boldonságból kimondja hirtelen a rettenetes, ha-
talmas varázsmormolat és ő, a bolond, magamagát
váltva meg ily módon, egyszerre csak régi, fel-
séges alakjában, mint gyönyörű, székefűrtű, nagy,
kékszemű hős áll előttek, akin a tarka bo-
hóruha helyett bíbor díszleget, kezében pedig a
szuverén kard villog. De ne féljetek: a nagy bolond
nem fogja ezt a szót kimondani. Es ami a kiasi bo-
londokat illeti, csak intenelek kell és a nagy agyon-
üti őket!

— **Ézekkel a szavakkal végzi Heine 1832.**
október 18-ikáról kelteztet levelet. Félelmes, ha-
talmas szavak! Értjük, hogy a porosz cenzura
halálra ijedt fölük és hogy a hamburgi rendőrség
olyan jól eltüntette őket, hogy csak ma kerültek
napvilágra. Talán ma sem mindenkinek öröme.

— **A páris—madridi automobil-verseny.** Char-
tresből táviratozzák: A chartrési államügyész indít-
ványára bírói vizsgálatot indítottak a páris—madridi
automobil-versenynek történt balesetek ügyében. Több
sebesült automobilistát, akik szerencsétlenségeket okoz-
tak, már kihallgatták. Egy párisi távirat jelenti, hogy
Marcell Renault az éjszaka belehalt sérüléseibe.
Marcell Renaultnak nagy automobil-gyára volt és a
madridi versenyben saját szerkeztű gépkocsiján vett
részt. Nevét a bécs—párisi verseny tette világszerte
ismertté, amelyből győztesként került ki.

— **Füredorvosi rendelés.** Dr. Tuskai Ödön, az
ismert név fővárosi orvos Mariborban megkezdte
orvosi működését.

— **A Horvátországi zavarok.** A zágrábi egyetemi diákság viselkedését komoly figyelméremeltathatná a horvát országos kormány. Eretn vakmerőségének egyik legújabb tünete, hogy küldöttséget menesztett Thoss altábornagyhoz, és megkérte arra, hogy az általános gyűlésre való tekintettel szüntesse be a katonabandák sétahangversenyeit. Thoss igen előzékenyen (?) fogadta az ifjakat, de, mint mondta, kívánságukat nem teljesítheti, mert ez az ügy a hadtestparancsnok jogkörébe tartozik. Megígérte azonban, hogy mielőtt Klubus hadtestparancsnok visszaérkezik Bécsből, elő fogja neki az ifjak kérelmét terjeszteni. — Gróf Khuen-Héderváry visszaérkezett Zágrábba és a kormányparti képviselők körében azt beszéltek, hogy nagy meglepetéseket hozott magával. Rómából jelentik, hogy Posilovic zágrábi érsek odaérkezett és a Tribuna szerint az érsek a pápa támogatását akarja kérni Magyarország ellen.

A dalmát tartománygyűlés horvát tagjai ma hosszú lére eresztett nyilatkozatot közölnek egy bécsi lapban, állítólag azért, mert nem hagyhatják szó nélkül a bánnak a lapunk bétói számában is közölt ki-jelentését. Természetesen a horvát zavarások jog-sultságát hangoztatják és mindenért a bánt és kor-mányzásti rendszerét tessék felelőssé. Álláspontjuk igazolására felhozzák azt is, hogy egy nappal azelőtt, hogy a zágrábi újtérvezetőség épületére a magyar feliratokat elhelyezték, a zágrábi hivatalos lap ezt az eljárást törvénytelennek mondotta. A dolgot nem veszik komolyan, folytatják a nyilatkozó horvátok, akik azt hiszik, hogy a zavarás né-hány magyarellenes igazolt munkájának a gyű-mölése, Persze, ez a verző tetszik a bánnak, aki sze-retné a magyar lobogóba burkolódnia és a mozgalmat a magyarok ellen való gyűlölködésből szeretné leszár-maztatni. Ez azonban valótlán; a horvát zendülés nem célozza a törvényes állapotok felforgatását, nem is irányul a magyar nemzet ellen. Az egész zendülés alatt egyetlen egy magyar polgárnak, azért, mert magyar, egy hajszála sem görbült. A zágrábi Magyar Kaszinó a város legelőkelőbb helyén, az összeültökzések állandó színhelyén fekszik, még sem képezte semmirőlse támadás célpontját. Az igazság az, hogy a nép elsősorban az ellen a kormányzati rendszer ellen zendült fel, amely kétszínűségével föl kellett hogy idézze ezt a kitörést. Horvátországnak joga van a nemzeti, politikai, gaz-dasági és művelődési fejlődés kezességéért sikra szállani. Mindezt azonban lehetetlené tette az a kor-mányzati rendszer, amely huszesztendei működés után az ostromállapothoz érkezett.

Bécsből jelentik: A dalmáciai és isztriai horvát képviselők ma este ismét gyűlést tartottak, amelyen a Pilsenbe készülő Mazzura is megjelent. A több óra hosszú folyó vita során újból szóba került Koerber miniszterelnök tegnapi beszéde, majd Mazzura tet je-lentést a zágrábi eseményekről. Hosszú vita fejlődött ki ezután a civilizált világos intézendő kiátrány felett, amelyet végül megszövegeztek és elhatározták, hogy holnap nyilvánosságra hozzák.

A gyűlésen a dalmát képviselők, akik lent jár-tak Horvátországban, jelentést tettek tapasztalataikról. Elmondták, hogy a kórházakban még a sebesültek hozzátartozóinak sem adnak felvilágosítást a sebesül-tek állapotáról. Megbizható helyen szerzett értesüle-sék szerint igen sok horvátot staturális uton ha-lálra ítélték. Kivégzésre azért nem került a sor, mert Dalmáciából és Isztriából tömérdek kegyelmi kérvényt intéztek táviratlag a királyhoz Budapestre és ez a király sürgősen intézkedett, hogy az ítéletek ne hajtsanak végre.

A laibachi Slovene Koerber miniszterelnök teg-napi beszédéről így ír:

Mit gondoljon magában az uralkodó a horvát népről, hogyha a miniszterelnök a mai viszonyok között megakadályozza, hogy képviselői kihallgatást kapjanak? Természetes, hogy ennek következtében nagy az izgatottság. Koerber azért beszélt úgy a laibachi eseményekről, hogy megfélemlítse a német pártokat. E beszéd miatt a horvát képviselők elszánt harcot kezdenek Koerber ellen s nincs kizárva, hogy Koerber áldozata lesz gróf Khuen-Hédervárynak.

Egy laibachi távirat szerint az ottani hatóság elrendelte, hogy a bor- és sörasznokokat július 14-éig éjféltkor be kell zárni. A városban ma száznál több plakátot ragasztottak a házakra s azokon ócsá-róbb a tartományi főnökök. A rendőrség eltávolította a hirdetések és elrendelte a kutatást.

Bécsből táviratoznak: A délszláv-klub egy kül-döttsége ma az ifju-esehek klubjában járt és felkérte azt akciójuk támogatására. Az ifju-esek klub egyban-gulag elhatározta, hogy csatlakozik a délszláv kép-viselek mozgalmához.

— **A kassai sikkasztás.** A Kassa városi pénz-tárban elküvetett 125.000 koronás sikkasztás ügyében Horalek Ferenc pénztáros ellen a vádatános letartóztá-tási végzést hozott. A csödbíróság Horalek Ferencné született Haltenberger Margit vagyonára is kiterjesztette a csödot.

— **Leleplezett összeesküvés.** Berlinből távira-tozza tudósítónk, hogy a Lokalanzeiger pétervári jelen-tése szerint Grigorjev és Molostov gárda-tüzérezredbeli hadnagyok, akiket nemrég letartóztattak, a vizsgáló-bíró előtt turedelmesen bevallották, hogy Grigorjevnek Pobjedonoscevet, Molostovnak pedig egy magasrangú közigazgatási tisztviselőt kellett volna eltennie láb alól, Grigorjev beismerte, hogy Szjagin belügyminiszter te-metésén akarta agyonlőni Pobjedonoscevet, de amikor meglátta a tördött öregembert, megszánta. A vizsgá-latot a legnagyobb titokban folytatják.

— **Licitáció az Egyetemi Körben.** A li-citációt, aminek a megtartásáig még két egész hét van, nem kell nagyon tragikusann venni. Két hét alatt elő lehet teremteni a pénzt, különösen akkor, ha a pénz kétszáz korona s ha az adós egy eszűlet. Az egyesület, amelyet az a vesze-delem fenyeget, hogy két hét múlva ellicitálják, az Egyetemi Kör, kétszáz forinttal adós holmi nyomtatványokért s ezért fenyegették meg a li-ci-tációval. A Körnek nincs pénze, tehát folyamo-dott az egyetem tanácsához, a kultuszminiszterium-hoz, hogy segítsenek rajta — 200 (kettőszáz) ko-ronával. De hiába. Most a közönséghez fordulnak azzal a kérelemmel, hogy ne hagyják ellicitálni őket. — Mi nem igen tudunk hinni ebben a nagy veszedelemben, nem találjuk elég komolynak az ügyet arra, hogy a társadalom lépjen akcióba miatta. Ha a Kör tagjai megadóztatják magukat kissé, hamar előkerül a pénzecske. Nem méltósá-gos dolog az egy testületől, ha ifjúsági testületről van is szó, hogy kétszáz koronáért a közönség-hez forduljon panaszos szóval. Ezt a felhívást kissé elhamarkodva bocsátották ki a diák urak.

— **Tündérest a Margitszigeten.** Második ra-gyogó esteje volt ma a Margitszigetnek. Talán még ragyogóbb, mint az előbbi, mert a bemutatott játé-kokban változatosabb. A felső szigeten végigbuzdó lampion-giriandok, az ágakról alácsüngő lámpák ezrei már a Margithid elejéről megkörnyézték a minden-felől tóduló közönséget. Amerre lépett, új és új me-glepetések, a világitási effektusok szinte megolvás-hatlan változatot ejtettek bűmlatba. Mintha ezernyi ragyogó madár röpködött volna az ágak között, mintha ezernyi tüzes lepke röpködött volna a fü föl-ött. Szent Margit szigete káprázatos pompát öltött, de azért mitem vesztett misztikus szépségéből. A bokrok sűrűjéből elővillogó különböző színű mécese-kek csak még titokzatosabbá tették homályát. Tűzijá-tek nélkül is gyönyörű lett volna az este. De tűzijá-tekkel valóságos megbűvölta a közönséget. Az inti-mebb keretben sokkal jobban hatott, mint az óriási Gellértheyen, a végtelen messzisége húzódo Duna felett. A közönség kevesebbet várt és azért jobban kielégítette, amit kapott. Valóságos tündérország tárult eléje. Tündérország, melynek minden tűz-tűz a fája, virága, esője, vizesése, szökőkútja. Tűzet ársztanak a mélyből fellörő források, fűzet lö-vellnek szép magasba szálló ezerszínű madarak és virágai. Gömbök, csillagok, napok sutorogva, forrva, minduntalan összeültökzve, kergették egymást. A közönség minduntalan tpsall és éljenzésel fejezte ki tetszését, mely tetőpontját akkor érte el, mikor József főhercegnak és családjának hű képmását ra-gyogtatták feléje a felszálló tűzcillagok. Még a humorról sem feledkeztek meg a tűzijáték zseniális rendezői. A tornász tűzbölcök általános derűtséget keltek. És ezzel a derült jókedvvel végződött a gyönyörű este. Mindenki elégedetten szokat a vendégülköbe. De elégedettek lehetnek azok a szegények is, akiknek támogatására a tündér-estét rendezték. A közönség nagy száma után itélve, szép öszeg foly-hatott be. Remélhetőleg a legközelebb, szombat estén rendezendő ünnepevények éppen ilyen sikere lesz. A mai ünnepevény József Apóst főherceg is megjelent feleségével, Augustaa főhercegnővel. A tündér-est szép sikere méltó eredménye a rendezők buzgó munkássá-gának, Reiman Gyula fáradhatatlan működésének és Libits Adolf udvari tanácsos pártolásának.

— **Halálozás.** Tegnap temették el Ó-Gyáldán özvegy Konkoly-Thege Eleknek, Konkoly-Thege Miklós országgyűlési képviselő özvegyét. A temetésen a Konkoly, Földváry és Gyoczy családok mint legköze-lebbi rokonok, valamint Darányi Béla miniszteri taná-csos Darányi Ignác földművelésügyi miniszter kép-viseletében, Asztalos Aba kiriai bíró és a meteoro-lógiai intézet tisztikara testileg, valamint a megye-beli előkelőkkel vettek nagy számban részt. A gysz-ertartást Antal Gábor kőművesi református püspök és Mórocz István ó-gyáldal lelkes végzete.

— **Jégeső.** Nagyboldán 24-én háromnegyed óráig tartó jégeső volt, amely a vetésekben, szőlőben és gyümölcsben sok kárt okozott. — **Érmikályfalván** 6 pereig tartó borsözsem nagyságu jégeső volt, mely csak lényegtelen kárt okozott. — **Hatvanból távirato-zák:** Délután 5 órakor a határban óriási vihar kelet-kezett, később jég esett. Hogy a véleményekben tette-e kárt, azt nem lehet megállapítani.

— **Hárommillió lopás.** Március 20-ikán tör-tént, hogy öz. Gavino Fredericoné született Cuartara

Virginia magánzónekek az olaszországi Catale Mon-ferratohoz tartozó Casoina Faletta-féle nyaralójában, betörők jártak és hárommillió ltrát érő értékpapírt loptak el. A károsult tiz százalék jutalmat ad annak, aki a tolvajokat elfogja.

— **Bérharo — sztrájk nélkül.** A buda-pesti építőipari alkalmazottak és munkások egyesülete vasárnap délután gyűlést tartott s olyan határozatot hozott, amiből nagyon sokat tanul-hatnak a munkások is és a munkaadók is. Bér-emelést követelnek, de egyszersmind kimondták azt, hogy követelésük érdekében nem lépnek sztrájkba, hanem egy közös egyeztető-bizottság kiküldetésére kéri föl a várost és a vállalkozókat is. A tőzsdépalota építésénél ugyanis fél napig tartó sztrájk volt s ez a tizenkétórás pauzálás elég volt ahhoz, hogy a munkaadók megadják a munkások követeléseit. Nyilvánvaló tehát, hogy a munkaadókban van jóakarát, s ha ez a jóka-rat feltételezhető, akkor nem volna méltányos sztrájkkal rájuk rontani. — Tekintetbe vették azt is, hogy a vállalkozók munkájukkal határidőhöz vannak kötte s óriás, talán egész ekzsztatenciá-jukat veszélyeztető kárak támadna egy esetleges sztrájkból. Erre való a békés megoldást — meg-kísérleni legalább. — Ez olyan méltányosság a munkások részéről, ami beszélgetésre válik nemcsak az igazságszeretőknek, hanem az — intelligen-ciájuknak is.

— **A párba ellen.** Rakovszky István, az állami számvéveszték elnöke, mint a párbaellenes szövetség előkészítő-bizottságának elnöke Temesvármegye tör-vényhatósági bizottságától melegehangú átiratot kapott, amelyben üdvözlik őt némes akciójáért.

A párbajt korlátozó országos szövetség, ugymond az átirat, a testvérieség jegyében baráti kezet nyújt minden-kinék és bátran hirdeti, hogy a tettéigaz, férfias bírálat tárgyává tenni lovagiasabb dolog, mint olyan jegy-vert ragadni, melynek ütött sebe fátólyt borít min-denre, ami piszkosság, gyávaóság vagy jellemtele-nység a kizűdőtörést. Ez oly hang, mely a szí-vünköl jön, mint az igazság harsogó szava, az olyan igazság, mely bennünk élt titokban eddig is, csak halgatott, mert kitörni, követelni és végrehajtani nem volt ereje. A párbajt korlátozó országos szövetség e tömeg erejét adja az emberek vadjához és ez által létet terem az eszmének, melynek jogosságában nem kételkedik már senki, csak követni nem meri még néhány. Lelkünk mélyéből hívözöljük ennél fogva a párbajt korlátozó országos szövetséget és első sorban annak megalapítóját s vezérét, nagyméltóságodat, — kívánva, hogy valósihassák meg mielőbb az isteni parancsot és az embert érkötes azt a tételt, hogy: Ne ölj!

— **Kereskedőségek tüntetése.** A fővárosi kereskedőségek elhatározták, hogy a teljes vasár-napi munkaszünet megtartására felkérlik az összes fővárosi kereskedőket. Bizottságokat alakítottak, ame-lyek sorra járták az üzletlajdosonokat, aláírta-volták a teljes vasárnapi munkaszünetre vonatkozó ívet. A legtöbb helyen eredménytel is járt a keres-kezőségek buzgólkodása, akadtak azonban ke-reskedők, akik nem voltak hajlandók ebbe a dologba belemenni. Ma a Király-utcai kereskedőknél jártak a se-gédek a kereskedők közül kettő, Klein Miksa és Klein Antal nem volt hajlandó aláírni a segédek kérését. Erre mintegy 60—70 kereskedőség gyűlt össze ma este a két üzlet előtt s valóságos parázs kis demonstrációt rögtönöztek. Hatalmas abogolás, fűtülés támadt, úgy hogy a két fenyegetett kereskedő a rendőrség-hez fordult oltalomért. A rendőrök azután szétoszlát-ták a békétlenkedő tömeget, ekközben azonban egy kereskedőséget, aki elenszegült a rendőri inté-zkedéseknek, letartóztatták.

— **Tízéves találkozó.** Felkérem mindazon is-kolatársaimat, akik 1893. évben tettek érettségi vizs-gát a soproni áll. keresk. akadémiában, megállapodás-sunkhoz képest május 31-én, azaz pünkösdvasárnap délután 3 órakor nevezett intézetben 10 éves találkó-zásra megjelenni sziveskedjenek. Schobel Béla, a Győri Napló kiadóhivatal főnöke.

— **Gyilkos tró.** Németországban nagy feltűnést kelt mostanában egy Haus Pagel nevű strassburgi fiatal író esete, aki egy Scholler nevű magánzó leánytól nemrégiben megszöktette. A eszerelmispárti leg-utóljára 11-ikén látták Bregenz vidéken. A nyomozás arra az eredményre vezetett, hogy Pagel egymaga tért vissza a kirándulásról. A Hotel Oesterreichben, ahol megállt, feltűnt zavart külseje, s nagyon pisz-kos ruhája és cipője. A fogadó szobájában Pagel még levelet írt egyik barátjának, amelyből az tűnik ki, hogy a leányt meggyilkolta s úgy szökött meg. Nyilván valami szakadóba dobta a holtestet. A fogadóban hagyott podgyászában egy skatulya és ötletényt találtak, amelyből hat töltés hiányzott.

— **Elűtve gőzös.** Antwerpenből távirato-zák: A Beals kapitány vezénylete alatt tegnap este Grimsbybe hajózott Huddersfield nevű angol gőzös a 43-ik számú újszélző közelében összeültökzött a Rotterdamból jövő Ud nevű norvég gőzhajóval. A Huddersfield elsüllyedt. A legénységet megmentették, de az utasok és több kivándorló mind a tengerbe fullt.

— **Eletantak.** *Wacsovsky Lajos* 46 éves máv. ellenőr ma délután 8 órakor Nelelejs-utca 4. számú lakásán mellbellette magát s szörnyethalt. A szerencsétlen véget ért ellenőr délután 2 óra után Lenke nevű leánykáját elküldte a trafikba s míg az oda volt, követte el tettét. Tizenhétéves, gimnáziumi tanuló fia találta meg a fűrdőszoba közvetlen, amikor ebédre akarta hívni. *Wacsovsky* pontos, lelkismeretes hivatalnok volt, akit mindenki szeretett s becsült s a forgalmi iroda Teréz-körtüri hivatalába volt beosztva. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — *Holcser Lajos*, győri születésű, 19 éves pénzügyőr ma délután az össekötő vasúti hid budai oldalán szolgálati fegyverrel szívenlőtte magát. Holttestét a boncoló-intézetbe vitték.

— **A menetgyőroda pünkösdi kirándulása.** E hó 30-án indul *Konstantinápolyba* a kisebb, előkelő társaság, mely a menetgyőroda vezetése mellett fogja megemelni a török székvaros csodás látnivalóját. A részvétel díja teljes ellátással, a gyorsvonat II. osztályában 200 korona. Ugyanazon napon a másik kiránduló társaság is utrafel *Herkulesfürdőbe* és *Aludna* regényes tájaira. Ez utóbbi társasutasban résztvevők — ha Budapestről indulnak — a gyorsvonat II. osztályában 77 koronát fizetnek, mely összegben az ellátás, a külön hajókirándulás és egyéb szórakozások is beletartoznak. A menetgyőroda (Vigadó-tér 1.) mindkét kirándulásra, csak a 29-ig beérkező jelentkezéseket veheti figyelembe.

— **Kirabolt községi pénztár.** Orsováról táviratoloztak: *Bosovics* községi pénztárát május hó 26-ika s 27-ike közötti éjjelen kirabolták. A tettesek a Wertheim-szekrényt több helyen kifurták és 10.000 korona készpénzt elloptak.

— **Rózsaszünet Ő-Budavárában.** Az első negy-szabású ünnep szombaton, május 31-én lesz Ő-Budavárában. A magyarországi tornaegyletek szövetségének zászlófelavatás tornáinapjára előrendelt külföldi és vidéki tornászok tiszteletére rózsaszünetpályt rendez Ő-Budavár igazgatósága. A gyönyörű terület, amely az idén sok atakalulónan ment keresztül kép-rástató lényben fog ez estén ragyogni. Hatalmas transzparensok s az apró színes lángok százezrei világítják meg a pompás szeszagurilandozókat, melyekkel az egész terület fel lesz díszítve. A világítás-technika minden modern vívmánya akcióba lép ez estén, hogy világos tündérvilág alakítsa át Ő-Budavárát, de nemcsak ez a káprázatos fény fog hatni, hanem az ünnepély is. Lovas-heroldok, trombitások, a lovas-vitézek egész tömege, rózsaszünet, virággal díszített fogatok és ezenkívül az ünnepségben résztvevők egész tarka serege fogja megelőzni a rózsakirálynő dísz-fogatát. Azután következnek a hódolós a rózsakirálynő előtt. Végül gyönyörű tűzijáték fejezi be az ünnepet, amelyet *Friedman* igazgató nagy anyagi áldozattal rendez.

(x) **Használt-e már Stomatint?**

Tandalk.

Budapest, május 27.

Köz tudomásu dolog, hogy az iskolákban tömegtelen hűlyeséget énekelnek el a gyermekekkel. Vagy a melódia ostoba, vagy a szöveg, vagy mind a kettő, a gyerek azonban jobb ügyhöz méltó buzgalommal bömböli és visítja a nótát: mert hát muszáj. Az is a tananyag-hoz tartozik. Nehány évvel ezelőtt *Hock János* olvasott föl a képviselőházban mulatságos — de egyszerűen szomorú — mutatóványokat valami iskolai énekeskönyvből s magunknak is a mulatságaink közé tartozik egy hozzánk bejáró újság-árus-gyerek produkciója, aki iskolai szöveggel énekel el a *Rákóczi-induló*t. Azt az indulót, amit *Berlicz* olyan zenekarral adott elő Párisban, hogy ágyulódások szerepeltek benne a nagydob puffogása helyett, — olyan morális szöveggel énekel el az iskolában, amiben a jó magaviseletről, szófogadásról, az orok tisztántartásról s egyéb, illedelmes gyermekek számára ajánlatos dolgokról van szó. Szóval: az iskolának félszégei között nem utolsó az énektanítás se. Ez az oka annak, hogy a főváros iskolaügyi minisztériuma gondolkodóba esett a dolog reparálását illetőleg. S ki tudná okosabban megmondani, hogy mit kell énekelteni a gyermekekkel, mint a tanítók?... Az iskolaügyi tanácsos kérdőlevelet küldött tehát szét az iskolákba, amelyeken arra kért feleletet, hogy melyik osztályban micsoda nótákra kellene megtanítani a gyermekeket. — A válaszokból nem igen lehet kiokosodni. — A népdalt a maga egyszerű, magyaros bájában nem igen akceptálják a pedagógus urak, pedig éppen a budapesti gyerek szívébe talán a népdallal lehetne beoltani egy kis becsületet alföldi magyarságot. Annak a gyerekeknek a szívébe, aki a Fálkairól szóló; Egy postás, egy postás... kezdetű *nótáról* azt hiszi, hogy nóta. Ehelyett ceupa *tandalk* szerepelnek az iskolai nóták lajstromában. Ezt az itt következő jegyzéket jó lesz tűzbe dobni, mert ha ezen az alapon akarnak reformálni az urak, akkor ott vagyunk, ahol a mádi polgártárs. Ime a körlevélre adott válaszok összefoglalása:

Az első elemi iskolába járók énekéről 116 iskola nyilatkozott, köztük 31 iskola ajánlja Pósa Lajosnak

Magyar az én hazám című énekét. E mellett azonban 21 iskola híve a *Méhecske* című nyavalyás gyermek-nótának. 14 iskola az én kis báránycámra szavazott. 12 iskola a *Cseresznye* és a *meggyre*, amely az *Uccu* neki megérett a meggy című népdalnak gyarló átalakítása. Kapott még 8 szavazatot az *Iluska*, cicsuka, 7 szavazatot a *Gyere ide cica*, 6 szavazatot a *Trara*, a *posta jó*, ugyancsak 6 szavazatot kapott a *Nemzeti dal*, 5 szavazatot a *Kis hónap dala* és 2-2 szavazatot ezek a nóták: *Gyere pajtás katonának*, *Simonyiban van egy malom* és *Nagy a világ, kicsiny benne a hazám*.

A II. osztályos tanulóknak való énekek közül legtöbb szavazatot kapott a *Magyarország az én hazám* című, amelyre 15 iskola szavazott, továbbá az első osztályosok számára is ajánlott *Cseresznye és meggy*, amelyre 13 iskola szavazott. Ebben az osztályban nyolc iskola már a *Himnusz*t is kívánja énekelteni. A németes *Eltévedt méhek* itt is hét iskola híve, míg a hasonló *Posta jó* címűt is öt iskola kívánja. Két magyaros nóta maradt itt utolsóknak: az *Arpád apánk* és *Simonyiban van egy malom*.

A III. osztályos tanulóknak számára már sokkal egyértelműbb az iskolák ajánlása. Harminc-harminc iskola a *Himnusz* és a *Szózat* elrendelését kívánja. Ugyanebben az osztályban 13 iskola a *Magyar király himnusz* énekelné. Még két ének kapott nagyobb számú szavazatot: a *Járjatok be minden jölet* 8 szavazatot és a *Magyar az én hazám* 6 szavazatot.

A IV. osztályos névze ismét a *Himnusz* és *Szózat* kapott a legtöbb szavazatot, az elsőt ismét 30, a másodikat 28 iskola ajánlja. A Királyhymnusz a negyedik osztályra névze 17 iskola kívánja. A *Kossuth-nótát* ebben az osztályban említik először, még pedig 9 iskola kéri az elrendelését. 12 szavazatot kapott még a *Tied vagyok, tied hazám*, 6-ot az *Inzurgensel-riadója*, 5öt-öt a *Honfidal* és *Jó honfiak, honleányok legyetek*.

Az V. osztályosok számára a *Himnusz* 28, a *Szózat* 25 iskola, a *Kossuth-nótát* 24 iskola ajánlja. A Királyhymnusz egy se. Ellenben a *Lengyel himnusz* 12 iskola kívánja. Ugyancsak 12 szavazatot kapott erre az osztályra névze a *Fóthi dal*, a *Szittyá vitézek* és a *Hunyady-induló*. A *Rákóczi-induló*nak és a *Honfi dalnak*, minden bizonynyal a technikai nehézségek miatt, csak hat-hat iskola híve.

Hogy ezzel a szavazattal nem sokat értek el, az bizonyos. Csodálatos, hogy a gyerekek iskolában nem veszik észre azt, hogy a gyerekek mennyire unják az afféle *travá*s és *méhecskés* nyögdecseleket — hogy ezeknek az idegen szellemű — vagy mondjuk igazabban, szellemtelen — alkotásoknak még mindig akad híve a tanító urak között. Az se enyhíti az eset súlyos voltát, hogy *Himnusz*, *Szózat*, *Kossuth-nótát* is akarnak énekelteni a gyerekekkel. Ez csak természetes. E mellé tessék azonban keresni énekelni valót. Népdalt. A jámborabb fajtából valót, de nem olyat, amelyet az iskola számára szelidítettek meg.

FŐVÁROS

(*) **Az országgyűlési képviselő-választók.** Az országgyűlési képviselő-választók 1904. évi névjegyzéke ellen, amely május 5-től 25-éig volt közzételem, összesen 320 főlészólamást adtak be s viszont a főlészólamások elen négy rendbeli észrevétel. Kerületenként a következő főlészólamások érkeztek be: I. kerület: 12. — II. kerület: 13. — III. kerület: 7. — IV. kerület: 19 (a négy észrevétel innen érkezett). — V. kerület: 43. — VI. kerület: 78. — VII. kerület: 88. — VIII. kerület: 41. — IX. kerület: 17. — X. kerület: 2. Mindezeket a főlészólamásokat és észrevételeket június hónap első felében veszi tárgyalás alá a központi választmány.

A főváros közgyűlése.

Budapest, május 27.

Sok minden történt az utolsó közgyűlés óta a városházán, ami a nagyközönség érdeklődését és kritikáját is magára vona. Deputáció ment az ünnepelő orosz fővárosba, *Bárczy István* tanácsos ügyosztálya a *Kossuth-szobor* és a *szabadságharc emlékművének* egyesítése mellett mellett csinált propagandát, a pékek fölemelték a kenyér árát, de a segítéke tovább is nyomorognak, volt is tehát ma interpellálás bősége.

Alighogy az elnököl *Halmos János* polgármester bejelentette a közgyűlésnek a főpolgármester, a főjegyző és a tisztifőorvos-helyettes pétérvári útját, felállt *Várossy Vilmos* és hibáztatta, hogy a küldöttség a főváros közgyűlésének megkérdezése nélkül ment el. Hivatkozott *Lueger*ekre, akik egyszerű üdvözlő iratot küldtek a jubiláló fővárosnak és mint demokrata-vezérhez illik, azt hangoztatta, hogy Budapestnek, mint egy szabad ország fővárosának, csak egy

szabad intézményekkel bíró ország ünnepén kell megjelennie.

Heltai Ferenc sietett kijelenteni, hogy tudomásul veszi a történet intézkedéseket és helyeselte a közgyűlés óriási többsége is a deputációt mint olyan intézkedést, amely alkalmas arra, hogy barátokat szerezzen Magyarországnak az orosz fővárosban.

Sümegi Vilmos azt kérte a polgármestertől, hogy vizsgálta meg az állatkerti társaság könyveit. A polgármester kijelentette, hogy már elrendelte a hatóság vizsgálatát. *Barcsai Marcell* a kenyérdragítás miatt interpellált és hatóság beavatkozást kért a megokolatlan áremelés ellensúlyozására. A polgármester kijelentett, hogy a tanács foglalkozik ezzel az ügygyel és a legközelebbi közgyűlésen előterjesztést fog tenni. (Helyeslés.) Miután a polgármester *Boross Imréné* is megnyugtató választ adott, aki a német fuvarozó társaság ellen panaszokot, szóba került a *Kossuth-szobor* ügye. *Szalay Mihály* hozta szóba a közoktatási ügyosztály javaslatát, amely a *Kossuth*-és *szabadságharc-szobrok* egyesítését javasolja, mert szerinte se az egyikre, se a másikra külön nincs elegendő pénz. *Szalay Mihály* élesen elítéli ezt az eszmét és kérdi, volt-e a polgármesternek előzetes tudomása az ügyosztálynak erről az előterjesztésről s egyáltalában van-e joga ilyen előterjesztések tetelére. Kérdi továbbá, hogy a szabadságharc-szoborra miért nem hirdették ki mindeideig a pályázatot, holott ennek már meg kellett volna történnie.

A polgármester eladja, hogy az ügyosztály jelentését nem látta ugyan de annak joga van ilyen előterjesztések tetelére. Azonban már most is kijelentheti a polgármester, hogy nem tartja sem lehetőségeknek, sem megengedhetőnek, hogy a két szoborból egy legyen, már azért sem, mert a közönség külön adakozott a *Kossuth-szobor* és külön a *szabadság emlékművére*. Egyébként informálatni fogja magát s ennek alapján majd jelentést tesz a közgyűlésnek. A választ tudomásul vette.

A napirendre térve, hozzájárult a közgyűlés a tanácsnak ahhoz a javaslatához, hogy az *eb-árat* a beltérleteken fölemeljük s hogy a fölemelt díjakat a katonai alkalmazottak kuttyára is káterjesszék. Előtagadta a közgyűlés azt a javaslatot, hogy vámenellőri állásokat szervezzenek a mai vámenellőri helyett. A most megjelölt vámenellőri értékesítését vagyis bérbeadását, egy évi időre függesztően hagyják. A *Deák Ferenc-mauzóleum* helyreállítására szükséges 68.000 koronát megszavazták; ebből az összegből 6400 korona esik a falakra tervezett mozaik-képek kartonjaira, 32.000 korona a mozaik-képek kivételére.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a budai oldalnak házilag személt-fuvarozása teljesen beavát s jelenlegi pénzbeli megtakarítással part.

A tüntető-körmenetek rendezése ügyében a tanács nem járult hozzá az illetékes ügyosztálynak ahhoz a javaslatához, hogy bizonyos utcákból, utvonalakról tartsák el a körmenetet, hanem javasolja, intézzenek föterjesztést a belligymiszterhez, hogy utatítsa a rendőrséget, hogy — a törvény iránti felelőssége tudatában — tüntető és egyéb körmenetek engedélyezése körül a jövőben a jénét legnagyobb körültekintéssel járjon el s a körmenetek rendezőit kövvetel személyi és vagyoni garanciákat fokozottab szigorúsággal mérlegelje s a körmenetek alkalmával, előzetes intézkedésekkel, biztosítsa a polgárok személy- és vagyonbiztonságát. A közgyűlés többsége azonban *Várossy Vilmos* indítványához képest visszadta az ügyet a tanácsnak, hogy tanulmányozzák a külföldiek arra vonatkozó intézkedéseit, hogy a körmenetek és csoportosulások alkalmával történet karosodásokért miképp ad az állam karpótiást.

Végül hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a fővárosi könyvtárhoz egyévi próbaidőre egy könyvtárosi és egy könyvtárszti állást szervezzenek.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Operai növendékek.** Az Országos Zeneakadémia operai tanfolyamának első- és másodéves növendékei vizsgáltak ma este az intézet dísztermében. Az eredmény öröndetes, egyes részben meglepő volt. Csaknem kivétel nélkül jeles növendékek állottak ma este az Akadémia kis színpadán, ahol magyar, olasz és francia operaköbö különböző jeleneteket adtak elő. *Ábrányiné* énekesztályából *Büchler Irén*, *Kiss Kiára Singer Zelma* és *Schmötzer Irén*, — *Malscehlyné* tanítványai közül *Csikn Irma*, *Halász Elemérné*, *Kassl Károlyné*, *Oltean Klórid* és *Haszucha-Schnegon Erzsébet* mutatták meg magukat. A *Bajazzo* színiájában és kettős jelenetében *Büchler Irén* éppen úgy kitűnt szép, meleg szopránjával, mint játékanak a drámai herével. Hangvétel dolgában szerencsésen fejlődik. A madárdal kettős trilláját tisztán és hosszasan tartotta ki és nagy lendülettel énekelte az utolsó versszakot. A rákövetkező kettősben pedig briliáns színpadi temperamentummal tolmácsolta *Nedda* szenvedélyes szerelmét. Ha komolyan, egész lélekkel halad tovább a megkezdett pályán, fényes jövő várakozik rá. A közönség zajos tetszése jutalmazta *Kiss Klórid*át, aki *Gara Mária* nagy áriáját énekelte *Erkel*

Hunyady Lászlójából. Erkel Ferenc ezt a szép magyar dalt rendkívül nehéz koloratúrával élfírta föl elsőrangú művésznök számára, akik az énektechnika magas színvonalán állanak. Kiss Klára ezeket a nehézségeket madárszerű könnyűséggel, a kivételre, nagy tehetség elragadó biztonságával győzte le. Gyönyörű futamait, staccatú versenyeket a fuvolával, trillái kifogástalanok voltak és ezüstös hangja erdélyes nélkül szárnyait a legmagasabb fekvésben. *Bianchi* óta neki sem énekelte az eredeti hangnemből Gara Mária dalát. Kiss Klára erre a feladatra vállalkozott és kísérlete a legényesebben sikerült. *Singer* Zelma az *Aida*-részletekben szintén meglepő haladást mutatott. Hatalmas, tömör organuma tele volt lélekkel, tüzzel, a drámai ének igazi akcentusaival. Az *Ámonas*róval való kettősben még inkább kimutatta, hogy hangja és temperamentuma alkalmas a legerősebb érzések megkapó kifejezésére. *Schmötzer* Irén Mignon tükörárláját énekelte kedvesen és friss hangon, megnyerő egyszerűséggel. Organuma egy évvel ezelőtől volt erőteljesebb. Ennek a nyomait most a jobb és kíméletesebb vezetés szerencsésen elsimította. *Malczynsky* jeles növendékei közül különösen *Kazal* Károlyné tűnt ki éretl, tömör, gyönyörűen csengő hangjával és művészi magaslaton álló énekével az *Ernani* opera árszájában és kettősében. *Kasalné* már most is kész énekesnő, aki eragadó erővel és perfékt virtuozitással győzi le a legnehezebb drámai feladatokat. Bizonyos, hogy kellő kitartás mellett a jövő egyik elsőrangú primadonnájává emelkedhetik. *Halász* Eleménné, *Oltean* Klótild és *Hazuha* Erzsébet a *Santuzza*-n, *Gilda*-n és *Carmen*-részletekben tüntették ki szép hangjukat és jó iskolájuk figyelemreméltó kvalitásait. A közönség azzal az impresszióval távozott a mai vizsgálati előadásról, hogy az Országos Zenekadémia gazdag énekanyaggal rendelkezik és ezt az anyagot lelkiismeretes, szakavatott és kitűnő vezetés viszi a legszebb fejlődés felé. Az operai osztály vizsgázó növendékeit *Erkel* Gyula kísérte zongorán és a duóknak *Pichler* Elemér és *Ney* Bernát, az Opera tagjai támogatták a legdicsebb buzgósággal.

Wagner-ekklas. Az Operaházban holnap, oszlörtökön a *Lohengrin*t adják elő, mint a Wagner-ciklus harmadik darabját. A címszerepben *Brozel* Fülöp, a londoni Covent Garden királyi operaház tagja lép föl. *Brabant* Elzát *Vasquez* M. J., *Ortrud*ót *Diosyné*-H. B., a királyt *Szendör*, *Telramund*ot *Beck*, a hídterőt *Ney* Bernát, a lovagokat *Pichler*, *Kiss* *Szemeré*, *Kárpát* éneklék. A zenekart *Márkus* Dezső vezényli. *Előjáték és felvonások alatt a nézőtérre vezető ajtókat zárva maradnak.* — A *Wagner-ciklus* második sorozatára, mely június 13-tól 18-ig tart s a *Nibelung gyűrűje* négy darabjának ismétléséből fog állni, még elővást bérelni lehet a rendes helyarákhoz képest 25%-os engedménnyel. — A *Wagner-ciklusnak* új vonása lesz legközelebb: *Orfeo* M. József, az amsterdami operaház első baritonistája; a *Nürnberg mesterdalnokok* szombati előadásában a *Hans Sachs*ot és utóbb a *Waldkühnen* *Wotan*ot fogja énekelni. A vendégművész, jóllehet Franciaországban is működött, csak hollandi nyelven énekel.

Nemzeti Színház bemutatója. *Pierre Wolf* háromfelvonásos vígjátéka a *Le seors de polichinelle* pénteken, e hónap 29-én kerül bemutatásra a *Nemzeti Színházban*. A darab magyar címe *A titok* lesz. *Ujházi* Ede, *Náday* Ferenc és *Rákosi* Szidi játszzák a darab főszerepeit s évek óta nem várt rájuk nagyobb művészi feladat, mint amint *Pierre Wolf* rendkívül bájos vígjátéka tőlük megkíván, *Liget*i Juliska és *Dezso* József játszanak még hálás szerepet az udjónságban. Az udjónságban egy gyermekszerep is van, amelyet *Várdai* Ilke játszik. Az udjónság a hét folyamán, szombaton és vasárnap este a bemutató előadás szereposztásával kerül színre.

Városligeti Színkör. *Ziehrer* nagysikerű operettjét, a *Három kívánságot* adták ma a Városligeti Színkörben. A fűbemaszó zene és a libretto boldog helyzetét most is teljes hatással érvényesültek. Kacagás volt bőven, amiről különösen *Györgyi* Izso gondoskodott pompás alakításával. A nő főszerepben *Feld* Olga igen kedves volt. *Sellő* Paula egy jósnő szerepét figyelemreméltó invecióval játszotta.

Berliniek bucsujátéka. A berlini színház ma fejezték be vendégszereplésüket a Magyar Színházban. A *Nachtschl* adták és a közönség lélekzetét visszafogva követte a nyomorúság szivbe markoló drámáját, amelyet a berliniek gyönyörű realizmussal interpretáltak. Nem egyszer nyílt színpadon is öljözgött a taps, de különösen a felvonások végén volt hangos. Megint hatalmas óvációkban volt részük a vendégszínháznak. Két nagy babérokortot is kaptak a berliniek, akiknek nevében *Schindler* köszönte meg a közönségnek a bensőséges, meleg ünnepeit.

Budai Nyári Színház bemutatója. A *Budai Színkör*ben szombaton lesz a bemutatója a *Kio-Kio* című rendkívül muattató énekes bohózatnak, melynek szövegét *Landesberg* és *Stein*, zenéjét *Pagan* Ferdinand írta. Az udjónsághoz, melyből napról napra folynak a próbák, *Kreosányi* igazgató csinos

új jelmezeket és díszleteket készített, melyek nagyban fogják emelni a kitűnő énekes bohóság hatását.

Vendégszereplések a Népszínházban. *Zilahy-Singhoffer* Vilma, az aradi színház kitűnő művésznője több estén vendégszerepel a Népszínházban. A művésznő ugyanis a holnap lejutandó *Rip van Winkle* Lisbeth szerepén kívül a jövő hó folyamán el fogja játszani *Vere* György *Szallánjának* címszerepét, továbbá *Leocoe* regé nem adott operettejének, *A kis hercegnek* főszerepét. — A Népszínházban több estén fel fog továbbá lépni *Széky* Irén, a szegedi színház népszerű primadonnája is. A művésznő *Bob hercegnében*, *Hoffmann* meséiben és a *Cigánybáróban* játszik.

Színigazgatók értekezlete. Az Országos Színész-Egyesület tudvalevőleg a belügyi kormányának negyven ezer korona adómentes kölcsöne segítségével saját ügynökséget létesített, melynek kettős célja van. Az egyik az, hogy a színészek és a színigazgatók közt köteendő szerződéseket közvetítse, a másik, fontosabbik pedig, hogy a darabok előadási jogának megszerzése dolgában a vidéki színpadokat a külföldi színházi ügynökségek alól emancipálja. *Ditrói* Mór, az egyesület elnöke értekezletre hívta össze a vidéki színház igazgatóit abból a célból, hogy megbányják-vessék azokat a módokat, amelyekkel a tettebbi célt el lehetne érni. Az értekezleten, mely a déli órák kivételével, egész nap folyt a Színész-Egyesület házában, a következő igazgatók jelentek meg: *Kreosányi* Ignác, *Somogyi* Károly, *Makó* Lajos, *Kövesi* Albert, *Pesti* László Lajos, *Halmi* Imre, *Komjáthy* János, *Micsay* János, *Zilahy* Gyula, *Monori* Károly, *Mezei* Béla, *Mezei* Kálmán, *Polgár* Béla, *Zoltán* Géza. A *kolozsvári* színház igazgatóját *Kápolnay* János, a színház nyugalmazott művésze képviselte. A javaslat, amelyet a Színész-Egyesület által létesített ügynökség az igazgatók elébe terjesztett, az, hogy az igazgatók bizonyos bírságösszeget terhe mellett kötelezzék magokat arra, hogy a jövőben csak az egyesület ügynöksége útján szerzik be műsoruk darabjainak előadási jogát. Az igazgatók értekezlete naposszatt tárgyalta a dolgot s a tárgyalást még holnap is folytatják. Ugy értesülünk, hogy az igazgatók értekezlete konkrét eredményre fog vezetni.

Szalkai Lajos koncessziója. Emeltettük, hogy az *Uj Színház* kapui bezárának és *Szalkai* Lajos igazgató visszatér társulatát a vidékre. Az Országos Színész-Egyesület ma délután tartott rendkívüli tanácsülésében tárgyalta *Szalkai* koncesszió-kérvényét. A tanács megszavazta a kért koncessziót és *Szalkai* kérvényét pártolódag terjesztette fel a belügyi miniszterhez.

Botrány a triestri színházban. A *triestri Politeama-Rosetti* színházban az *Ernani* dalmi tegnapi előadása alatt nagy botrány történt, melynek az volt a következtése, hogy az előadást félbe kellett szakítani. A botrányra az adott okot, hogy a földszinten a páholyban ülő közönség túlelkesen tapsolt és egyes jelenetek ismétlését követelte, ami a nagybárá munkásokkal tett karzat részéről ellentüntetést provokált. A karzatról fehérpiros-zöld cédulákat szórtak le, amelyek egy része azonban ellentüntetést rendezett fekete-sárga cédulákkal, amelyek ilyen felirások voltak: *Ejjen Rudetsky! Le az olaszokkal!* A hangulat nagyon hamar kiélesedett és zavargásokra került a dolog. A közönség egy része énekelni kezdte a triestriek *Szent Justus* himuszát, vállaira emelte a karmestert és óriási zajjal körülhordozta a színházban. Az előadást félbeszakították. Erre a tüntetők kivonultak az utcára és bazafias dalokat énekelve, tüntetve jártak be a várost, ilyen kiáltásokat hallatva: *Ejjen a triestri olasz egyetlen!* *Ejlekor még folytak a tüntetések, mert a rendőrség közbe lépése eredménytelen volt.*

Arótosztól. A Magyar Színházban holnap-tól, oszlörtökötől kezdődőleg minden este *Lehar* Ferenc nagysikerű operettje, A *arótoszt* kerül színre. A népszerű darabnak pénteken lesz a harmadik előadása. A főszerepeket minden előadásban *Sziklai*, *Boros*, *Rubos*, *Ráthonyi*, *Giréth*, *Szomori*, *Iványi*, *Szentgyörgyi* Lenke, *Kornai* Berta, *Sziklainé* és *Jancsó* Valéria játszzák.

Vidéki színészet. *Ujvidékről* távirtozzák: Az *ujvidéki* színház igazgatója *Helias* Jenőnek *Hét sovány esztendő* című regényéből vaudeville-t írt és tegnap este nagy közönség jelenlétében bemutatta. A színdarab zenéjét *Bates* Izidor szerb főgimnáziumi tanár szerezte. A bemutatónak nagy sikere volt.

azokat a műveit is, amelyeket ma a vármegye termében őriznek. A kiállítást valószínűleg *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter nyitja meg június 29-ikén.

TUDOMÁNY, IRODALOM

Kisfaludy-Társaság.

— *Berezivcey Albert* — gróf *Széchenyi István*ról. —

Budapest, május 27.

A *Kisfaludy-Társaság* ma délután tartotta az idényben utolsó felolvasó ülését, *Beöthy* Zsolt elnöklöke alatt, nagyszámu közönség jelenlétében. A közgyűlés a szokottnál is látogatottabb volt; ez a nagy érdeklődés főképp *Berezivcey* Albert felolvasásának s-ólt, aki ezuttal gróf *Széchenyi István*ról írt nagyszabásu tanulmányát olvasta föl, új szempontokkal bővítve a legnagyobb magyar jellemrajzát és korszakos működését.

A tolvó ügyek során *Vargha* Gyula főtitkár jelentette, hogy a zentai főgimnázium *Kossuth önképzőkör*e 200 koronával a társaság alapító tagjának sorába lépett. Jelentette továbbá, hogy a társaság kiadványai során megjelent az éviapok 35-ik kötete, *Péterffy* Jenő összegyűjtött műveinek 3-ik kötete, a francia anthologia második és utolsó kötete és egy szép angol regény. Bemutatta végül a székeslőváros átiratát, amely tudni adja, hogy a *Deák* Ferenc születésének 100-ik évfordulóján rendezendő ünnepség alkalmából a főváros 1000 koronás pályadíjat tűzött ki oly ódára, amely *Deák* Ferencet dicsőíti. A pályázatot a főváros kérelmére a Kisfaludy-Társaság fogja hirdetni s a beérkezendő pályaműveket elbírálni. Ha a pályázat esetleg sikertelen lesz, a társaság a maga tagjai közül fog egyet megbízni az óda megírásával.

E bejelentések tudomásulvétele után megkezdődtek a felolvasások.

Az első felolvasó *Hegedüs* István volt, aki *Csüggeden* című költeményét mutatta be. Elsíratta benne a tünt ideálokat, a nemes haszseretét, amely mindinkább fogytán az emberekben. Hajdanában minő lelkese-sedés volt, amikor felhangzott a „rendületlenül!”.

Oh harsog most is, ámdé kom a szív,

Nem ért az utca, más foglajja el,

A régi jelszó most is harcra hív,

De a tömeg kenyeret követel,

Nem „fól a szívről!” a jelszó ma már,

Az érdeket le és sodor az ár,

Vizsi magával a mult kincseit;

Óda az eszmény és oda a hit!

A szép költeményt lelkesen megtapsolták.

Ezután *Berezivcey* Albert, a társaság alelnöke mutatta be magvas tanulmányát gróf *Széchenyi István*ról, amely a *Magyar Remekírók* *Széchenyi-kötet*hez készült.

Berezivcey mindenekelőtt *Széchenyi* életpályájának áttekintését adja, kiemelésével a fordulatot alkotó mozzanatoknak s egyes irodalmi műveinek. Azután jellemzi *Széchenyi* mint írói és szónokot s végül egyéniségre és pályájára méltatását a következőkben foglalja össze:

Széchenyi mint politikus, írói és szónokot egyaránt ujabbkori politikai történetünk legérdekesebb, mert legsajátosabb, legeredetibb szövevényes szinte talányyszerű alakjának mondhatjuk. Élete és működése mindenkit új földelekre csábít s valóban alkalmas is arra, hogy mindig új meg új szempontokból nézve, újabb világításban is tűnjék föl. Ez magyarázza meg azt is, hogy míg *Széchenyi* tiszta hazafisága, rendkívüli lellemi és lelki tulajdonai s életének nagy és maradandó eredményei úgy kortársait, mint az utókorunk még legkevésbé jóakór bíráit is föltűnően elismérsére indítják íránta, működésének egyes mozzanatait mégis a legellentétebb gyakran a megfoghatatlanság félszeg megítélésben részesítik s nyilvános pályájának második szakában népszerűségétől megfosztva látjuk.

A *Széchenyi* alakja valóban kiegyenlíthetetlen ellenmondások vegyüléséből alkotottunk látszik, melyek csak magas nézpontról oltvadnak megérthető harmóniában ös-s-e. Föltelesen szemléltetve már pályája is rejtélynek tűnik föl. Mint katona, főtól harajától, ennek viszonyait alig ismerve, nyelvet fogva fékosan beszéve, tudatára ébred annak, hogy hivatása nemzetének újjászülésétől táji alapon, gyakorlati uton megindítani; határozottan arisztokrata érzülettel, agitációt indít a nemzeti előjogok ellen s megbontja a feudális tábor, előkészíti az alkotmányos szabadelvű és demokratá szellemű átalakítást; látszólag erősen készületlenül lépve irodalmi, nevezetesen a publicisztikai pályára, rövid idő alatt az ország legvalóságosabb írójává lesz; mikor a reformmozgalom erősebb hullámokat vet, utjába áll, népszerűsége föloldozásával vállalkozik a mérséklő és fékező hálátlan és eredménytelen szerepére; mikor aztán egy európai szemlelme áramlat ertez hamarabb, mint bárki gondolta volna, teljes diadalra viszi a reformkérvést, egy perere — saját vallomása szerint — átengedi magát a nemzete újjászülése fölötti csendes örömeinek, mert hiszen „maga is járut valamivel hozzá.” De csakhamar felükerekednek már előbb érzett s hangoztatott balseitelmei; előbb, mint minden honfitársa, meglátja a fenyegető katasztrófia veszélyét; képtelen levén azt elhárítani — megőrül; visszatérő eszmélete arra a retentő szemrehányásra indítja önmaga ellen, hogy miért is igyekezett nemzetét békés létenségből fölírni s ez által a romlás útjára vinni; majd ismét

MŰVÉSZET

Kiállítás. A Szolnoki Művészeti Egyesület ezelőtől egy évvel Szolnokon tizenkét művész számára műtermeiket és lakóházakat épített. Most az egyesület már annyira megerősödött, hogy művészei a tavalyi megnyitott évfordulójára kiállítást rendeznek. E végből két műtermet úgy alakították, hogy ott állandó meg-megújuló kiállítást nyithatnak, ahol műveiket közszemlére tehetik addig is, míg a tervezett múzeum eszméje tetteket fog ölteni. E kiállításban felhasználják *Pottenkoffennek* az ő 25 év előtti festőiskolájának

✚ Hólyag- és húgyszervi bántalmak ✚

kifolyás, húgycső-égés, vizeletinger, hólyaggyulladás, munkamegtagadás nélkül, gyorsan és fájdalom nélkül gyógyulnak. **LÖWNER-féle ANTINEON** által.
Relső szer! Nem szantál! Nem ártalmas! Orvosok melegen ajánlják!
Tevés kor. 4.80. Postán 5.70 kor. előzetes beklüésse mellett *Verma* szer. — Kapható az összes gyógyszerárban.
Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerár Budapest, VI., Király-utca 12 és Andrássy-út 26.

(Az e rovat alatt közlőteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A sógor bosszúja. Köztudomású dolog Szilgesepest megyei közönség, hogy Tódor János gazdember halálos gyűlölettel viseltetik a vele egy földel alatt lakó sógorójára, özvegy Tódor Sztójáné iránt. A háborúskodás és harag oka vagyoni dolgokra vezethető vissza. A múlt év december 27-ikén az esteli órákban Tódor János meg akarta ölni gyűlölt sógoróját és e célból ennek egy dróthurkot vetett a nyakába. A drót azonban az erős rántásra elszakadt és ekkor Tódor pusztá kézzel ragadta torkon az asszonyt s lojtogatni kezdte. Dulakodásokban azonban sikerült özv. Fodornénak segíért kiáltania mire támadója elmentekült. Ezen büncselekményért került ma Fodor János gyilkosság kísérletének büntetésével vádolva a pestvidéki esküdtszék elé. A tárgyaláson Rónay Kamill táblai bíró elnökölt. A vádat dr. Biró Kálmán ügyész képviselte, a szabadlábban lévő vádlottat dr. Molnár Mór ügyvéd védte. Fodor János kihallgatása folyamán tagadta, hogy ő sógoróját megölni akarta volna, azt azonban elismerte, hogy megverte. Egy ízben sógoróját megveréséért már el is ítélté 14 napi fogházra. A vádlott tagadásával szemben azonban özv. Tódor Sztójáné háborúskodott vallotta, hogy sógora őt előbb dróthurkokkal s mikor ez elszakadt, pusztá kézzel akarta megölni. Ezen támadás következtében 20 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. Ezután a tanúk kihallgatására került a sor.

Első tanu dr. Bódi Jenő orvosszakértő, rászkevei orvos, aki a sérült asszonyt kezelte.

— A sérülés után pár óra múlva voltam az asszonynál, aki egészen magánkívül volt. Teljesen össze volt karmolva, nyakán a zsinogelés jeleit láttam. Összefüggőleg nem tudta a történeteket elmondani, csak annyit mondott, hogy egy férfi, egy rokona lojtogatta.

Dr. Szikszay törvényszéki orvos szintén megvizsgálta az asszonyt és azt véleményezi, hogy a lojtogatás következtében az agyában vértolulás történt, az okozta a szájvérzést is. Az asszony teljesen kigyógyult, az esetnek reá nézve semmiféle következményei nem lesznek.

Ezután kihallgatták Radóány Gyula földművest aki távoli rokonságban van mind a két lélel.

— Én csak annyit tudok — mondá a tanu — hogy mikor a helyszínre mentem, mindenki azt beszélt, hogy Tódor az asszonyt egy dróttal a nyakán bujtogatta.

— Milyen viszonyban voltak ők azelőtt egymás között?

— Nem beszéltek egymással. De máskülönbben mind a ketten békés természetű, csendes emberek.

A következő tanu Pásztor Ferenc községi jegyző, aki nagyon érdekes vallomást tett.

Az elnök: Milyen viszonyban éltek Tódorék egymással?

A tanu: Nyolc év óta ismerem őket, mindig ellenséges viszonyban éltek egymással. Az eset előttelese utáni napon Tódor János eljött hozzám azzal, hogy járjak közbe, hogy a sógorója, aki végrendelkezni akart, ő neki hagyományozza a vagyont (Derütség.) és ezért ő nekem 300 forintot ajánl fel. Én azt feleltem, hogy a tegnap este történtek után valóban vakmerőség kell ahhoz, hogy én hozzáim ilyen kéréssel jún. Erre, látva, hogy nem hederitek reá, szó nélkül ott hagyott.

A tanuk terhelő vallomása után az esküdtek büncsnek mondták ki Tódor János vádlottat a gyilkosság kísérletének büntetésével s ezért a törvényt alkalmazó bíróság 5 évi fegyházzal sújtotta a vádlottat. Az ítéletben a királyi ügyész megnyugodott és tekintettel a kiszabott büntetés nagyságára, kérte a vádlott azonnali vizsgálati fogságba helyezését. A törvényszék tudomásul vette az ügyész megnyugvását az ítéletben s elrendelte a vádlott azonnali vizsgálati fogságba helyezését. Dr. Molnár Mór védő és a vádlott semmisségi panaszt jelentett be, de ezt visszautasította a törvényszék. A visszautasító végzés ellen a védő fellellyamodással élt.

§§ Az Express újság. Amikor a Budapesti Újságírók Egyesületében mozgalom indult meg a revolverező zug-könyvnyomatok ellen, többek között az

Osinger János szerkesztésében megjelent Express című könyvnyomatot is diskreditáltak, mint olyat, amely tisztán zsarolásból tengeti nyomorúságos életét. A revolver-sajtó elleni küzdelemből több rágalmazási és sajtópör támadt, amelyeket Osinger János indított Vészi József országgyűlési képviselő és Horváth Elemér hírlapíró ellen, ámde mindmennyi pör visszafelé sült el, amennyiben Osinger Jánost egyik sem rehabilitálta. A sajtópört, amelyet Osinger indított Horváth Elemér, a Budapesti Napló munkatársa ellen, ez év január 10-ikén tárgyalta a budapesti büntetőbíróvárszék. Horváth Elemér ugyanis a lapba két közleményt írt. Mind a kettőben Osinger Jánost revolverzsarornak, zsarolónak nevezte, aki nem is egy revolverrel, hanem egy egész ágyúteleggel veszélyezteti a főváros különféle vállalatait. Az Express című könyvnyomat csak eszköz Osinger kezében arra, hogy a különféle vállalatokat megsejtsa. Osinger panaszára a törvényszék vádtanácsa Horváth Elemér, a közlemények szerzőjét rágalmazás és becsületsértés vétségei miatt helyezte vád alá. A tárgyaláson, amelynek során a törvényszék elrendelte a valódiság bizonyítását, a kihallgatott tanuk Osingerre és lapjára vonatkozólag annyit kompromittáló adatot halmaztak össze, hogy a törvényszék Horváth Elemérrel fölmentette, azzal az indokolással, hogy cikkei megírásában a közérdek megóvása vezette. A főmagánvádló felebezett s a budapesti királyi ítélőtábla Frenreisz István elnöke e alatt Lövdögő Andráss bíró előadásában ma délelőtt tárgyalta az ügyet. A vádlottat dr. Kovács Jenő ügyvéd védte, míg Osinger dr. Okolicsányi Géza kíséretében jelent meg. Miután az előadó ismertette az ügy aktáit, a főmagánvádló ügyvéd e az eljárás kiegészítéseképp kérte Gergely Zsigmondnak, Osinger ügynökének kihallgatását, továbbá a Leánykiházasító Egyesület elnökének meghallgatását arra nézve, vajjon igaz-e, hogy Osinger őt meg akarta zsarolni. A tábla e kiegészítést el is rendelte s az új tanuk beidézése céljából a tárgyalást elnapolta.

§§ Londonban elítélt magyar grófnő. Londonból táviratozzák: Ráday grófnőt ma Londonban ama vád következtében, hogy egy londoni szabónőtől 2000 font sterlingnyi hitelt szerzett csalárd módon, három-havi második kategóriájú fogságra ítélték. A tárgyalás folyamán közölték, hogy a magyar rendőrség Ráday grófnőt hamisítás miatt üldözi és ki fogják őt adni a magyar hatóságoknak.

TÁVIRATOK

Róma, május 27. A pápa ma kihallgatáson fogadta a zágrábi érseket.

Bécs, május 27. Tegnap este Kállay közös pénzügyminiszter Zimonics Péter újonnan kinevezett mostari metropolita tiszletére ebédet adott, melyen résztvettek a minisztérium magasabb tisztviselői is.

A szkupstinai választások.

Belgrád, május 27. A június elsején tartandó szkupstinai választásokra vonatkozó jelöltajánstromok már mind elkészültek. Mindössze 130 képviselőt kell választani. 106 kormányparti jelöltnek nincsen ellenjelöltje. Ellenzéki képviselőt összesen csak 24-et jelöltek.

Perzsia integritása.

London, május 27. (Az alsóházban.) Labouchère kérdi a kormányt, vajjon Anglia és Perzsia közt van-e szerződés, amely ez utóbbit akadályozza abban, hogy a Perzsia-öböl mellett vagy másutt levő területei felett rendelkezze. Cranborne azt válaszolja, hogy ily szerződés nincs, de Perzsia déli részén az angol kormány bizonyos jogokat élvez, amelyeket Perzsia engedett neki. De meggyezés van Anglia és Oroszország közt Perzsia integritásának és függetlenségének fenntartása iránt.

Véres sztrájk.

Drezda, május 27. Tegnap este véres összetalálkozás volt 40 sztrájkoló kömives és a rendőrség közt. Nyolc zavargót letartóztattak, ötven súlyosan megsebesültek. A rendőröknek katonaság sietett segítségére. Nagynehezen sikerült a tömeget kardlappal szétverni. A munkások közt nagy az izgatottság.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 27. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladottak buza: tiszavidéki 8.25—8.65, bánáti 7.80—8.15, déli vasuti 7.75—8.10, rozs szlavóniai 7.10—7.25, pestvidéki 7.15—7.30, déli vasuti 6.90—7.10, tengeri 6.70—6.85, zab 6.05—6.50 korona.

New-York, május 27. (Terménylistája.) (Zárulat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 11.70 (11.90), májusra 11.25 (11.28). Augusztusra 10.79 (10.81). New-Orleansban helyben 11.15 (11.15). — Petrolium: Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55), Stand white Philadelphában 8.50 (8.50). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit

Balances at Oil City 1.50 (1.50). — Zeir: Western steam 9.20 (9.20). Rohe és Brothers 9.35 (9.35). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 56.1/2 (57.1/2). — Juliusa 52.1/4 (52.1/4). — Szept.-re 51.1/4 (51.—). — Buza irányzata szilárd. — Píros ószi neyben 88.1/2 (83.1/2). — Májusra 84.1/2 (88.1/2). — Jul.-ra 79.1/2 (79.1/2). — Szept.-re 76.— (75.1/4). — Dec.-re —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Májusra 3.70 (3.70). — Aug.-ra 3.95 (3.95). — Liszt: Spring Wheat clear 3.05—3.10 (3.05—3.10). Cukor: 3.1/2 (3.1/2). On: 23.45—28.85 (28.12—28.37). Rész: 14.75—.— (—.—14.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 27. (Terménylistája.) (Zárulat.) Buza irányzata szilárd. — Máj.-ra 76.1/2 (75.1/4). — Juliusa 73.1/2 (73.1/2). — Tengeri irányzata állandó. — Máj.-ra 46.1/2 (46.—). — Zeir: Máj.-ra 8.85 (8.82). Jul.-ra 8.82 (8.80). — Szalonna short clear 9.31 (9.31). — Sertésbús: Juliusa 17.40 (17.40). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Szerelem.

Egyszer szeret az ember igazán,
A szív espező, féktelen hevel;
Ha még szeret is olykor aztán,
Az első lángolással az nem ér fel.

Az új leányban fürkészszők a régít,
Az új érzésben visszaeseng a múlt,
De nem csapong az első szenvedélyig
A vágy, amely már egyszer porba hullt.

Ha jó az éjjel hirnöke az este,
Szelid homálya oly kedves nekünk,
Mert biborszínre van az alkony festve,
S a hajnal az, miről emlékezünk.

Farkas Emil.

— Kérlek, a bakon. Emma hollandiai özvegy királyné, amióta lerakta vállairól a régensség gondjait, ugyancsak keresi a szórakozásokat, amelyekben eddig bizony nem igen volt része. Leginkább a kirándulásokat kedveli a királyné. Legutóbbi brüsszeli tartózkodása alkalmával Villerbe is kirándult, hogy a régi apátság romjait megtekintesse. A kirándulásra Van der Fott udvarhölgy és báró Van der Berg kísérték el. Miután megszemléltek a romokat, betértek egy vendéglőbe, ahol mulatságos kalandban volt része a királynénak. Mikor megbéreltek, a vendéglős, aki tréfas ember hírében áll, odament asztalukhoz s megkérdezte, hogy meg vannak-e elégedve? A királyné mosolyogva bólintott a fejével, mire a vendéglős keresztbefonta karjait a mellén s fontoskodva szólt:

— Nekem úgy tetszik, asszonyom, hogy mi már látnak valahol egymást!

— Az könnyen meglehet — felelt a királyné mosolyogva — már egyszer voltam itt és mindig jól találtam magam.

Van der Berg báró megkérdezte ezután, nem lehetne-e kocsit kapni, hogy bejárhassák a környéket.

— Van ugyan lovam és kocsim — felelt a vendéglős, — de nincsen kocsiom. De ha maguk akar-nak hajjani, szivesen bízom önökre a fogatomat, mert becsületes embereknek látszanak.

Van der Berg báró udvariasan visszautasította ezt, mert nem mert felelősséget vállalni az iránt, hogy a lovaknak nem esik-e valami bajuk. A vendéglős erre egy nemeslelkűségi rohamában így szólt:

— No, mit szólnának hozzá, ha magam hajtanék?

Az ajánlatot köszönettel elfogadták s a kocsi csakhamar utrakészen állt.

— Így, edesem, útiön csak ide mellém — szólt a vendéglős a királynéhoz.

A királyné engedelmessékedett, a báró és az udvarhölgy pedig a hátulról ülésen foglaltak helyet. A kocsi megindult. Ilyen utat még aligha tett a királyné, mert a vendéglős, akinek sejteltse sem volt róla, hogy ki a szomszédnője, a legképtelenebb éleccel mulattatta. Mikor a fogadóba visszatértek, a vendéglős még bizalmasabb kezdett lenni, úgy hogy Van der Berg báró kénytelen volt sietve a számlát kérni. A királyné azonban még elfogadta a hálálkodó vendéglősnek azt az ajánlatát is, hogy kicsiján a nem messze eső Otignies állomásra vigye őket. Mikor azonban másnap megtudta, hogy az a hölgy, akivel ő az előző napon olyan bizalmasan tréfálódzott, Emma királyné volt, legmatikusán így szólt:

— Mindjárt gondoltam, hogy ilyesféle lehet, mert ugyan ki fizet mai napság többet, mint amennyit kérnek tőle?

† A végtérgegyezés.

Bíró: Hozhat még valamit fel védelmére?

Vádlott: Csak arra akarom kérni az elnök urat, legyen tekintettel ügyvédem fatalságára! Mindenesetre a legnagyobb kíméletet érdemli.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Osztárk - Magyar Bank. A jegybank állása május 28-án a következő volt: Bankjegyjárgalom 1.458.389.000 korona (- 23.128.000 korona). Érekesztet 1.482.623.000 korona (+ 3.218.000 korona). Váltótára 192.282.000 korona (- 14.412.000 korona). Lombard-érték 39.021.000 korona (- 2.984.000 korona). Adómentes bankjegytartalék 420.652.000 korona (+ 31.870.000 korona).

Az angolok lóvásárlásával. Az angol kormány elhatározta, hogy Transvaal számára ismét hazánkba szerez be lovakat, s e célból lovató bizottságokat küldött ki, amelyek már legközelebb megkezdik működésüket. Ezelőtt két évvel is vásárolt itt az angol kormány lovakat, de az a vásárlás nem volt a legkedvezőbb, mert a nyereszkeskedő ügynökök, ahol lehetett, megszarolták az angolokat. Így aztán az angol kormány drága pénzben nagyjából silány anyagot kapott és e mellett az ország lótenyésztésének jó hírneve is esorbát szenvedett. Ez az ügy 1902. május 12-én az angol parlamentben is szóvá tételeit, hogy hasonló, az ország reputációját sértő eset elő ne fordulhasson. Latinovits Pál bécskai főispán, az ottani gazdasági egyesület elnöke, leiratot intézett Darányi földművelésügyi miniszterhez és felajánlotta, hogy Bács megye gazdasági egyesülete abban az időben, amikor az angol lovató-bizottságok itt járnak, a vármegye több helyén, ahol megfelelő loanyag van, lófelvonásokat rendez. A gazdasági egyesület a saját költségére, minden díj nélkül tenne ezt, kizárólag azért, hogy a vásárló angoloknak módjukban legyen ügynökök nélkül, közvetlenül a tenyésztőktől beszerezni a loanyagot. Kettős célt akar ezzel Latinovits Pál főispán elérni. Először a gazdák érdekeit kívánja ezzel szolgálni, akik ilyenképpen esetleg magasabb árat kapnának, mint eddig, az ügynökökkel való közvetítés után, másrészt pedig ezen módon ki volna zárva annak a lehetősége, hogy az angolok jóhiszeműségével visszaéljenek és így a lótenyésztésünk hírnevét esorbá kiköszörültenék. A bécskaiak érdeklődéssel várják, hogy mit szól a miniszter Latinovits főispán ügyes és az ország meghurcolt reputációjára érdekében is hasznos tervéhez.

Fizetéképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Löwy Adolf kereskedő Tisza-Földvár, Löwy Adolf és Társaság cég Tisza-Földvár. Schwarz Adolf kereskedő Dets.

Szeszarak. A kontingens nyereszessz ára Budapest 38.50 korona pénzben, 89.50 korona áruban. - Bécsben az irányzat szilárdabb. A kontingentált készárú 41.- korona pénzben, 41.20 korona áruban.

Sertéskonsumvásár. (A székesfevárosi sertésvásár és közvágóhíd intézése.) Május 27-ikén. Fölhajtás: Zsirterítés, egymint öreg l. rendű - 300 kilogrammig - darab, kanló - darab, silány - darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül - darab. Közép 220-300 kilogramm - darab, könnyű 220 kilogramm - darab, süldő - darab, malac - 300 kilogramm - darab. Összesen - darab. Husserítés egymint: nehéz 300 kilogramm felül - darab, könnyű 250-300 kilogramm - darab, süldő - darab, malac 40 kilogramm - darab. Összesen - darab. Fölhajtás összege 549 darab, - darab süldő. Előző napi maradvány 65 darab, - darab süldő. Összesen 614 darab, - darab süldő. Eladott 569 darab sertés, - darab süldő. Maradvány 45 darab, - darab süldő. A vásár irányzata közepes. - Az árak változatlanok. - Kötvezték árak jegyzetiek: Zsirterítés: Öreg l. r. 350 kgr.-on felül 88-92 fillérg, l. rendű 280-350 kilogramm 86-90 fillérg, selejtezett - fillérg, silány - fillérg, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 100 - fillérg, fiatal közép 220-300 kilogramm 92-100 fillérg, fiatal könnyű 220 kilogramm 84-92 fillérg, süldő - fillérg, malac - fillérg. Husserítés: Nehéz 300 kilogramm felül - fillérg, könnyű 140-300 kilogramm - fillérg, süldő - fillérg, malac 40 kilogramm - fillérg. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élőszuliban.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, május 27.

Mérsékelt vételkedv mellett 20.000 métermássa buza került a forgalomba elég tartott áron. Rozsban mérsékelt volt a forgalom és az árak néhány fillérral estek.

Tengeriben és zabban nyugodt volt az irányzat. Eladott:

- Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 82 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 80 1/2 k. 8 K. 17 1/2 f., 200 mm. 80 1/2 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 0 1/2 f., 100 mm. 79 3/4 k. 7 K. 95 f. felső, 100 mm. 75 k. 7 K. 65 f. Fejérmegyei: 650 mm. 79 1/4 k. 7 K. 92 1/2 f., 300 mm. 78 1/4 k. 7 K. 92 1/2 f. Pestmegyei: 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f. Szent-Tamási: 850 mm. 77 1/2 k. 8 K. 10 f. Sávvári: 2150 mm. 77 k. 7 K. 95 f. Zentai: 1600 mm. 77 k. 7 K. 96 1/2 f. Bánsági: 8500 mm. 78 1/2 k. 7 K. 97 1/2 f. Dunai: 850 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 850 mm. 76 k. 7 K. 55 f.

- Mind három hónapra. Rossz: 400 mm. 6 K. 75 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 65 f. Arpa: 300 mm. 6 K. 10 f. Késszempesz mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde sokasai szerint középszemben és

kilogrammonként = A minőség hektolitereként 50 kilogrammonként:

Table with columns for 'B u z a', 'Kilós', 'K-től', 'K-ig', '50 kilogramm ára', 'K-től', 'K-ig'. Rows include Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, and Bácskai.

Table with columns for 'Egyéb gabonafajták', 'Kilós', '50 kilogramm ára', 'K-től', 'K-ig'. Rows include Májusi, Októberi, and Júliusi gabonafajták.

A határidőzlet folyamán a következő kölcsök történtek:

- Májusi buza 1908. : 7.68-7.73-7.75-7.78 Októberi buza 1908. : 7.42-7.43-7.43 Októberi rozs 1908. : 6.54-6.58 Októberi zab 1908 : 5.45-5.46 Májusi tengeri 1908. : 6.32-6.33-6.34-6.38 Júliusi tengeri 1908. : 6.37-6.38-6.39 Augusztusi repce 1908. : -

Dél é 6 órakor a következő záróárak állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

- Májusi buza 1908. : 7.66-7.67 Októberi buza 1908. : 7.47-7.48 Októberi rozs 1908. : 6.66-6.67 Októberi zab 1908. : 5.45-5.47 Májusi tengeri 1908. : 6.33-6.34 Júliusi tengeri 1908. : 6.38-6.37 Augusztusi repce 1908. : -

Délután fél 6 órakor zárul:

- Májusi buza 1908. : 0.-0.- Októberi buza 1908. : 7.51-7.52 Októberi rozs 1908. : 6.60-6.61 Októberi zab 1908. : 5.49-5.50 Májusi tengeri 1908. : 0.-0.- Júliusi tengeri 1908. : 6.37-6.38 Repce augusztusra 1908. : -

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde szilárd irányzattal indult s zárlat felé az irányzat lanyhult.

Értéktözsde. Osztrák Hitelrészvény 687.-688.50. Magyar Hitelrészvény 729.50-730.25. Rimamurányi

REGÉNY

Motta mester

- REGÉNY -

Írta: GIOVANNI VERGA

(30)

Szani asszony tovább károskodott Motta ur ügye érdekében, elmondta, hogy ez a házasság valóságos szerencse, szerencse mindnyájukra nézve, ádvözölte a hűgát, aki könnyező szemekkel kitékintett az ablakon, Ferdinándhoz fordult, aki bambán nézte hol Szani asszonyt, hol a testvérét, - majd megveregette Diego vállát, aki erősen ránézve nővére és egész testében reszketve, mintha semmit sem hallott volna. Hirtelen szavába vágott Szani asszonynak és hebegett: - Hagyjon magamra Biancával... Valamit szeretnék neki mondani... Hagyjon magunkra. Miután a néni és Ferdinánd kimentek a szobából, Bianca rémületen fölnezt fivérére, aki egészen mellette állt és olyan volt, mint egy halott.

A szegény ember vonakodott megmondani a legénynek azt, ami a lelkén feküdt, és metsző, mély fájdalommal nézett nővére. Aztán fejét rázva, ajkait mozgatva, szó nélkül megragadta kezét.

- Mondd meg az igazat nekem, Bianca!... Miért akarsz távozni e házból?... Miért akarsz elhagyni fivéréidet?... Tudom! Tudom!... Azért az emberért!... Te szegény! Itt maradni köztünk az után a szerencsétlenség után, amely veled megosztott!...

Diego tovább bólogatott a fejével, rendkívül kimerült tekintettel, és hangosan, mialatt keserű könnyei leperlegtek szürke, bozontos szakállán: - Isten megbocsát... Ferdinánd semmit sem tud róla... Én... én... Bianca!... úgy

szertleke, mintha leányom volnál!... A leányom vagy... Bianca!

Diego elhallgatott, zokogásba fult hangja. Bianca inkább holtan, mint élve, lassan fejét rázta és susogta:

- Nem... nem... nem azért... Diego lassan, nagyon lassan eresztette nővérenek kezét, mintha egy örvény támadna köztük.

- Akkor!... Tégy, amit akarsz... tégy, amit akarsz.

Es szótlanul hátat fordított nővérenek, maga után vonszolja lábait.

Hetedik fejezet.

A La Gierna ősi házában, amelyet Motta ur kibérelt a maga számára, várták az új házasságok. A kapuk előtt egy csapat utcai gyerekek áldogáltak, akiket rokoni minőségében Burgio fia tartott távol, megfenyegetvén egy kis pálcával, a kivánsiákat. A lépésor babérleveleket szórtak; egy négykaru gyertyatartó állt a korlátot és Brasi, a szolgálka posztózekében, frissen mosott ingben és új eszímákban még egy utolsó söpört az előcsarnokban. Minden pillanatban vaklármá hangzott föl; a gyerekek kiabáltak: - Itt vannak! Itt vannak!... A szolgálka közéjük dobta a seprőt és a szomszédok megjelentek a kivilágított balkonokon. Ejjel egy óra felé megjött Limoli márk. Egy nádpálccával csinált magának utat. Meglátta a gyertyákat meg a babérleveleket és szólt: - Bravó!

De a lépésor csaknem nyakát szegte és elkezdett káromkodni.

- Ezek a bestiák!... Valóságos szemétdögör!

Brasi ott termett a seprővel: - Mindent elsöpörjek, márkí ur? Mindent elhajgáljak?

- Nem, nem... most már vége. Jobb lesz, ha nem nyiszálsz úgy azzal a seprővel... Az istállószagot érzi az ember.

Amikor a fent szivarozó Santo Motta kiöltözködve lovaglónadrágban, virágos selyemmelényben hangokat hallott, áthajolt a korlátot.

- Itt vagyok! Itt vagyok!... Ah, márkí ur! Csokolom a kezét!

Es kissé megzavarodott, hogy Limolin kívül senkit sem látott.

- Alszolgája, alszolgája, kedves Santo... most már semmi „kezet csokolom!... most már rokonok vagyunk.

Fent a lépésor megjelent Cirmena Sára asszony is, a menyasszony egész rokonságából az egyetlen, aki leereszkedett és eljött, hogy egy nagy csomó mesterséges virággal a fején, a selyemruháján, amely ráncokat kapott, mint a papír, olyan soká feküdt a szekrényben és a családi fülbevalókkal, amelyek szinte letépték a füleit. Bosszantotta, hogy a nagy hőségben oly soká kell várakoznia, és rikácsoló hangon kiabálta le: - De hát hol maradnak? Megint történt valami?

- Semmi, semmi, - válaszolt a másik lassan felfelé haladva. - Előbb jöttem el, hogy egy ne lássák, mintha mutatnám, hogy csak magam képviseltem a rokonságot a templomban... Eljöttem ide, hogy körülnézzek.

Motta mester nem sajnálta a pénzt: új butorokat hozatott egyenesen Cataniából, aranykeretes tükröket, kárpitozott székeket, kristálygyertyatartókat - a szobák egész sora fényben uszott, mialatt minden ajtó tárva-nyitva volt, úgy hogy azt hitette az ember, hogy egy panoráma üvegein keresztül néz.

Santo ment elül, megadva a kört felvilágosításokat, miközben minden pillanatban rántott egyet az ingujján, amely az ujjahegyéig ért.

- Hogyan? Még senki sincs itt? - kérde a márkí, amikor az ottlár díszített lakodalmipalotába ért. Sarto a bársonygallériájába húzta a nyakát, mint egy tekenősbéka.

- Mindent rendbe hoztam... Már az Avu Mária óta itt vagyok, minden készen van.

Vasútrészevény 470.—470.50. Városi Villamos Vasut részvény 316.—316.50. Közüti vasút részvény 614.—615.— korona.

A déli tőzsde a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 99.85—99.45. Fővárosi köleslőn 97.75—98.25. Magyar Hitelbank részvény 730.—730.50. Jelzálogbank részvény 522.—. Leszámitó óbank részvény 453.—. Osztrák Hitelrészvény 668.—668.25. Magyar Ászfalt részvény 132.—137.—. Salgótarjáni Kőszénbánya részvény 529.—531.—. Rimamurányi Vasúti részvény 471.—. Közüti Vaspálya részvény 612.—612.50. Városi Villamos Vasut részvény 315.50. Államvasut részvény 630.—630.35. Athenaeum részvény 106.— korona.

4 óraker szűl: Osztrák Hitelrészvény 665.25. Magyar hitelrészvény 727.50. Leszámitó óbank részvény —. Rimamurányi vasúti részvény —. Osztrák-magyar államvasúti részvény 678.50. Közüti vasut részvény —. Városi villamos vasut részvény —. korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatok állapotította meg:

Jegyzések: Heremag: Ioerona magyar 43.—52.— korona, Vörös aprósemű 43.—62.— korona, Vörös erdőlyi — korona, Vörös bányági — korona, középszemű 53.—57.— korona, nagyszemű 59.—62.— korona. Disznósír/budapesti 69.—69.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona. városi 4 darabos 57.—57.50. korona, 3 darabos 60.—60.50 korona, üstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—14.— korona. 120 darabos — korona. 100 darabos 14.50—15.— korona. 85 darabos 16.25—16.50 korona. azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona. 100 darabos 13.75—14.— korona. 85 darabos 15.50—16.— korona. Szilva: slávniai 13.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsde barátságosabb volt az irányzat, de a forgalom a legszűkebb határok közt mozgott.

A déli tőzsde megnyitáskor élénkebb volt, de később még érezhetőbb vált az üzleti oszond.

Zárult nyugodt.

Bécs, május 27. (Magyar értékek zárulása) 4 1/2-os aranyjárdék 121.06. Liza és szegedi köleslő-sorsjegy 155.75 Magyar vasúti köleslő ezüsten —. Magyar kéküti vasúti állami kötvény —. Magyar leszámitó- és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasútrészevény 469.50. Magyar koronajárdék 99.35. 4 1/2-os magyar földterem. kötvény 98.25. Magyar hitelbank részvény 728.50. Magyar nyeregműi köleslő sorsjegy 190.60. Kassa-oderbergi vasúti részvény 385.—. Magyar keresk. bank —. Magyar cukoripar —.

Bécs, május 27. (Osztrák értékek zárulása) 4 1/2-os papírjárdék 100.50. 4 1/2-os osztr. aranyjárdék 121.10. 1880-os sorsjegy 153.25. Osztrák hitelsorsjegy 438.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 481.25. Osztrák-magyar bank 1641. Déli vasút 46.—. Dunagőzhajózási részvény 553.—. Dohányrészvény 343.50. Császári és királyi arany —.

— Azt hittem, hogy legalább a többi rokonokat itt fogom találni... A maga apját, nővérét...

— Nem, nagyságos uram... úgy hiányzik... A házban pokoli állapotok vannak! Azért jöttem ide, hogy felügyeljek a lakodalmi ünnepeleyn...

Santo felnyitotta az ajtót; egy hosszú asztal telerakva édességekkel és rosogio-palacokkakkal, még bent a selyempapírosban, ahogy hozták a városból, az asztalon szegfü- és jászmincsokrok, mert a városkapitány né a zente, hogy virágok nélkül nem lehet lakodalom, és annyi gyertyatartó, ahányat csak Sancta Agota templomában és a többi templomokban köleslőn lehetett kapni. Diadala az ügyesen összehajtott szalvétákat szépen elrendezte s mindegyiknek a sarkában egy virág pompázott.

— Szép, szép! — dicsérte a látottakat a márkí. — Ilyen szépet még nem láttam!... És azok ott, mit keresnek ott?

— Az asztal mindkét oldalán, mint a szent sir zsidai, álldogáltak Pelagotti és Giacalone, mintha papírmachéból készülték volna, úgy meg voltak surolva és fésűlve.

— Hogy a lakomán feltalálják az ételeket, nagyságos uram! Titus mester és a másik borbély, a társa, valami ürügy alatt visszautasították e tisztséget! Csak nemesemberek házaiba kívánok, ezek a koldusok. Félnék, hogy itt bepiszkítják a kezüket, ezek, akik annyi piszkos dolgot mivelnek.

Giacalone előrohant, mindegyik kezében egy palacot szorongatva. A márkí szabadkozott.

— Közösöm fiam... Vigyáz, tönkreteszted a ruhámat.

— Odaát van a fagyalt is, — tette hozzá 'anto.

De alig hogy kinyitotta a konyhaajtót, künn ömenekültek az asszonyok, akik bekandikáltak a kulcslyukon.

(Folytatása következik.)

11.30. Német bankváltók 117.20. 4 1/2-os erd. járadék 100.50. Osztrák koronajárdék 100.90. 1864-iki sorsjegy 243.—. Osztrák hitelszertési részvény 666.25. Unionbank 528.—. Osztrák Länderbank 410.90. Osztrák-magyar államvasut 678.25. Elbavölgyi vasut 427.—. Alpezi bányarészvény 378.25. 20 frank arany 19.05. Londoni váltóár 239.67 Bécsi iramway Litt B. —. Bécs: Tramway Litt A. —. Lúpót kohó —. Az irányzat nyomott.

Bécs, május 27. (A Budapesti Napló tudósítójának telefontelepítése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 665.75. Magyar hitelrészvény 728.50. Angol-Osztrák bank 276.75. Bécsi bank egyesület 481.50. Union bank 528.50. Länderbank 411.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 678.—. Déli vasút 46.—. Elbavölgyi vasut 425.—. Északi-nyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 343.50. Rimamurányi vasúti 470.50. Alpezi bányarészvény 378.50. Májusi járadék 100.50. Magyar korona járadék 99.30. Török sorsjegy 118.25. Német birodalmi mársa 117.21.—. Napoleon'd'or 16.05

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 27. (Lőzsdei tudósítás.) Külföldi kedvezőbb hírek és jelentékeny vásárlásokra a bányaterménypiac ma tetemes áremelkedést mutatott. A forgalom édnk volt. A többi értékek forgalma jelentéktelen volt. Beloldi járadékok tartottak. Török értékek javultak. Canada-Pacific New-Yorkra magasabbak. A készpénzpiacban csekély volt a forgalom. A második órában változatlan volt az irányzat. Utimópénz 4 1/2-os. Magténleszámitólistai kamatláb 3 1/2-ig.

Berlin, május 27. (Zárult.) 4 1/2-os papírjárdék 100.75. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 103.—. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 100.—. Osztrák-magyar államvasut 145.90. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási köleslőn —. Alpezi bányarészvény —. Disconto-Commandit 185.75. Általános villamossági Edison 179.—. Gelsenkircheneri 188.—. Laura-kohó 216.80. 4 1/2-os erd. járadék 100.40. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 101.75. Osztrák hitelrészvény 209.60. Déli vasut 14.50. Károly-Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.05. 4 1/2-os új orosz köleslőn —. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 103.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 151.30. Harpeni 176.75. Az irányzat csendes.

Berlin, május 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) A mai forgalom 4 1/2-os magyar aranyjárdék 101.75. Magyar koronajárdék 100.10. Osztrák hitelrészvény 202.10. Osztrák-magyar államvasut 145.75. Déli vasut 14.50. Északi-nyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy középszn 216.75. Buschenträgeri —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Páris, május 27. (Zárult.) Osztrák-magyar államvasut 736.—. Új török konzol 30.80. Egyiptomi járadék 108.75. Osztrák Länderbank —. Párisi bankeszevény 1106.—. 3 1/2-os francia járadék 97.92. 4 1/2-os spanyol járadék 89.70. 3 1/2-ig törleszthető járadék 93.15. Crédit foncier de France 687.—. Alpezi bányarészvény —. 4 1/2-os 1890. román köleslőn 89.50. Görög köleslőn —. Váltó Olaszországra 0 1/2-ig. pari. Váltó Amsterdamra 200.37. Váltó Brüsszrele 0 1/2-ig. De Beers 546.—. Chartered 76.50. 5 1/2-os bolgár kötelezvény 424.—. Magyar aranyjárdék 104.30. Déli vasút 86.—. Váltó Londonra 251.80. Osztrák aranyjárdék 102.60. Török sorsjegy 127.25. Meridional vasut 707.—. 4 1/2-os járadék 103.90. Ottománbank 602.—. 3 1/2-os francia járadék —. Osztrák földterem-tervezet 13.25. Déli vasút elsőbbségi kötvény 331.—. 4 1/2-os 1896. román köleslőn —. Dohányrészvény 375.—. Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 121.84. Rio 12.45. East Rand 189.50. Randtőntén 74.25. Magyar Jelzálogbank 558.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 27. (Zárult.) 4 1/2-os papírjárdék —. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 103.25. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 101.85. Osztrák hitelrészvény 209.70. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Északi-nyugati vasut —. Rustiehradi vasut —. Londoni váltóár 204.50. Bécsi bankeszevény 121.80. Villamos részvény 122.—. 3 1/2-os magyar aranyköleslőn —. 4 1/2-os erd. járadék 100.55. Osztrák koronajárdék 101.70. Magyar koronajárdék 99.85. Osztrák-magyar bank 118.10. Déli vasút részvény 14.—. Elbavölgyi vasut —. Bécsi váltóár 852.50. Párisi váltóár 812.16. Unio bankrészvény —. Alpezi bányarészvény 100.—. Az irányzat csendes.

Frankfurt, május 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Aróliavonak januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 208.50. Német bank —. Disconto 185.50. Berini kereskedelmi bank 154.—. Gelsenkircheneri 176.—. Harpeni 178.—. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Az irányzat gyengébb.

Hamburg, május 27. (Zárult.) 4 1/2-os erd. járadék 100.50. 1880. sorsjegy —. Déli vasút 14.—. 4 1/2-os Osztrák aranyjárdék 103.33. Osztrák hitelrészvény 209.10. Osztrák-magyar államvasut 145.50. Olasz járadék 103.30. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 102.10. Az irányzat csendes.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 27. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban 112—114 fillérig. Öreg közep. (páronkint 300—340) kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehez (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 120—122 fillérig. Fialat közep. (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 120—121 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedeti: Nehez (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep. (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehez (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közep. (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehez (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehez (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 118—120 fillérig. Közep. (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 116—118 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérig.

Sertéséltészm 1903. május 24. napján volt készlet 41.120 darab. — 1903. május 25. napján elszállított 411 darab. — 1903. május 25. napján elszállított 521 darab, 1903 május hó 26. napjára maradt készletben 47 010 darab.

Kivonat a hivatalos lapból. — Május 27.

Kinevezés. A külügyminiszter Kasimir Miksa jogtudor, a cs. kir. központi statisztikai bizottság fogalmazógyakornokát és Gömöri László államtudományi tudor, kereskedelemügyi miniszteri segédfogalmazót a külügyminiszterterumba másodosztályú udvari és miniszteri fogalmazókká, — az igazságügyminiszter Krusz Géza löcséi törvényszéki irodasztalt a beregszászi törvényszék igazgatógá, — a miniszterelnök dr. Hazay Lorándot, a földművelésügyi miniszterterümmel alkalmazott fizetetlen miniszteri segédfogalmazót a miniszterelnökséghz fizetetlen segédfogalmazóvá, — a budapesti ítélőtábla elnöke Viadr Gábor budapesti lakos jogszigorúti a budapesti ítélőtábla kerületé díjas joggyakornokká, — a győri ítélőtábla elnöke Szily J. Zoltán díjtalan joggyakornokot a győri ítélőtábla kerületé díjas joggyakornokká, — a szegedi ítélőtábla elnöke dr. Garjzók Salomont a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületé díjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Gallay Nándor újdíki és Leitner József brassói törvényszéki irodaszteltet közösen áthelyezte.

Pályázat. A budapesti tudomány-egyetemnél kvesztori, — a marosvásárhelyi törvényszéknel a jegyzői állásra két hét alatt lehet a folyamodásokat benyújtani.

Napirend.

Napló. Csütörtök, május 28. — Római-katolikus Emil. — Protestáns: Emil. — Görög-ország: (május 15.) Aidoz-csütörtök. — Zsidó: Sivan 2. — Nap két: 3 óra 54 percek. — Nyugszik: 7 óra 28 percek. — Hold két: 5 óra 31 percek reggel. — Nyugszik: 8 óra 55 percek este. — Hold a földközélen 1 órakor délután.

A miniszterelnök, mint belügyminiszter is, fogad 4 órakor a belügyminiszterterümben.

A közoktatásiügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor. A honvédelmi államtitkár a miniszter helyett fogad délelőtt 11 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. Nemzeti Múzeum. Állat- és ásványtár. Nyitva 9 órától 1-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10-11 óráig.

A Műbarát Kör Rembrandt rézkarcaiból rendezett kiállításra naponta 10—5-ig látható a Műbarát Kör helyiségében: IV. Váci-utca 25. I. emelet. Belépődíj 1 korona. (Katalógussal együtt.)

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva 10 órától 1-ig. Belépődíj nincs.

A fővárosi könyvtár (Károly-körút 28.) mindennap nyitva van, kőznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünneppanokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3 órától este 8 óráig.

Az aquinumi ádások és múzeum. Megtekinthetők egész nap. III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyérdekű vasut a Pálffy-téren.

Menőgépesüllet helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi fizetészet az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 3 órától 8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Ipargazdasági kereskedelmi szakkönyvtára. tudakos-ország és keleti minitár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 8 órától 12 óráig és délután 3 órától 8 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség aruállításait is eszközöl) a városligeti ipar csarnokban (vasár- és ünneppanokon is) nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 8 óráig. A külföldi kereskedelmi központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénysárság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, május 27.

A magas levegőnyomás Északon maradt, az alacsony pedig délkeleten és Délnyugaton terjeszkedett ki.

Europa időjárásában számottevő változás nem volt.

Hazánk időjárásában nincs lönyeges változás. Nagyobb esők Erdély déli részén, kisebbek pedig mindenfelé voltak egyes helyeken zivatar kíséretében. A hőmérséklet alacsonyabb normális értéknél.

Küldés: Lényegtelen hőváltozás mellett változókönyv idő várható, helyenkint esővel vagy zivattarral.

Vizállás.

Table with columns for location (Máj. 26., Máj. 27.), measurement (m, m, m), and water level (m, m, m). Rows include Danube, Tisza, and various rivers.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

Brozel F. vendégfelléptével.

Lohengrin.

Regényes opera 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerzette Wagner Richard. Fordították Böhm Gusztáv és Ormay Ferenc.

Személyek:

I. Henrik	Szendrői	A király hír.	Ney B.
Lohengrin	Brozel F.	1) Pielher	Kiss
Elza	Vasquezni	2) lovag	Szemere
Gottfried h. Balogh		3) Kárpát	
Teirmund Beck		4) Kárpát	

Kézlete 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

Fedák Sári k. a. mint vendég.

Forgószél k. a.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá Kratz és Stobitzer Fordította Beöthy László. Zenéjét összegyűjtötte Kún László.

Személyek:

Paul Roland	Balassa	Liane	Fedák S.
Aurelie	Nikó	Ravelin	Szerémy
Lebardieu	Hegedüs	Blanche	Hegedüsné
Claire	Rostagni	Serignan	Tapolczai
Gaston	Tanay	Dubois	Vendrei

Kézlete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

Először:

Rip van Winkle.

Regényes nagy operette 4 felvonásban. Irtá Mailhac Gilles és Farnie. Fordították Evva Lajos és Falk Rikárd. Zenéjét szerzette Planquette Róbert.

Személyek:

Derrick	Solymosi	Lisbeth	Singhoffer
Adrien	Maggai	Pickly	Szerdahelyi
Van der Bit	Kovács M.	Jacinto	Harmath
Noik	Ujvári	Hudson	Rózsa
Katrina	Kápolnai	Szellem	Kenedich
Rip van Winkle	Raskó	Törpe	Dezsöfi

Kézlete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

A drótestét.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Lehár Ferenc.

Személyek:

Günther	Boross	Pfefferkorn	Sziklai
Mici	Kornai	Zsuzska	Szenyörgyi
Jankó	Rubos	Milos	Ráthonyi

Kézlete 7 1/2 óraker.

URAKIA SZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

Frizzo

Átváltozó művész vendégfellépté.

Kézlete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

A becsület.

Színmű 3 felvonásban. Irtá Sudermann.

Kézlete 7 1/2 óraker.

VAROSLIGETI NYÁRI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

Három kívánság.

Operett 3 felvonásban.

Kézlete 7 óraker.

UJSZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

A várteremben.

Utána:

Sulamith.

Keleti operett 3 felvonásban. Irtá Goldfaden.

Kézlete 8 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ.

Csütörtök, 1903. május hó 28-án.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irtá Maeterlinck Maurice Fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Guido	Mihályi	Borso	Körösmezei
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Gyenes
Frinziavalle	Beregi	Vedlo	Hetőnyi

Kézlete 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató Nagyszínház-utca 17.

Még csak bezárólag május 31-ig:

nagy nemzetközi művész- és különlegességi-előadás

Az idei évad utolsó előadása 1903. május 31-én.

A télihetben reggel 6 óráig Vörös Elek előadások hangversenye.

Ös-Budavára

Nyitva d. u. 6 óráig reggeli 4 óráig

Nagyszerű új varieté-műsor
Miss Ravensberg
Ara Zebra & Vera
Tommy & Miles
Darlus-Jana stb.
Folies Comiques.
Steinhardt

A m. k. honvédszenekar hangversenye. Belépődíj 60 fillér. Gyermekjegye 30 fillér. Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

Rekord

műintézet vállalata,

mely hazai szegénysorú akadémiái művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyújt az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására.

Jó munkáért mindenkor kezeséggel vállalunk, bármely rossz fénykép után is.

Árak minden utánvetés nélkül.

Életnagyságu krétarajzok vagy nagyítások papírkereettel együtt 3 kor.
 Életnagyságu Pastell-festmény papírkereettel együtt 6 kor.
 Életnagyságu olajfestmény 10 kor.
 Vidéki megrendelések utánvétellel, minden kép után 1 korona csomagolási díj fizetendő.
 Műterem: Bpest, VII., Rottenbiller-u. 46.

Kerékpárok figyelmébe!

Külös gummi köpeny 10.- és 7.- korona, belső gummi fégtümlő 3.- és 4.- korona. Acetylenlámpák, csomagok stb., alkalmeszközök gyári árban kaphatók

Herbster Henrik

Kerékpár, varrógép és alkalmeszközök nagy raktárában.

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körút 36.

Ajgnyézk kívánatra ingyen és bérmentve.

ÉNZT

SORSIEGYEKRE ÉS ERTEKPAPIROKRA (visszaszedhető tessék az eredeti kisebb részletekben is) bármely összegot igen olcsón ad

Kováry Armin

bank- és váltó-találószerkesztő, író, IV. k. Ferenciek-terezs. Graf Csirák-palota

Virmentes

o es köpenyek

eredeti angol gyapjú díszes szövetből gombi betéttel, valamint

gummi-köpenyek minden nemből uraknak, nőknek és gyermeknek.

Minták, árak és megtekintés postafordulattal

Paget & Co. Bécs, 1. Riesen-gasse 13-2

Magy. kir. Államvasutak Üzletv. Debreczen, 8760. sz. 1903.

Pályázati hirdetmény

A magy. kir. Államvasutak alulírott üzemeltető-sége pályázat útján biztosítani kívánja 1903. évi július 1-étől három egymásután következő évre azon egyenruhákat, amelyek hivatalnokai szolgálat közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1903. évi július hó 1-ig a bányapénzek az ezt megelőző nap déli 12 órájáig küldendők be alulírott üzemeltető-séghez.

A pályázatra vonatkozó részletes szállítási feltételek az üzemeltető-ség anyag- és leltár-beszerezési igazgatóságába megtekinthetők vagy posta útján megrendelhetők. Postán való szállítás esete 20 fillér postaköltség beklíndendő.

Debreczen, 1903. május hó 13-án,

Burberry-

Raglan 42.- K., Ulster 36.- K., vadász-öltöny 36.-K., női gallér 52.-K. vizmentes, tollkőnyű. Egyedüli elárultás Rothberger Jakab es, és kir. udv. szállítonál, Budapest, Váci-utca 6.

Kitünő találmány!

Célszerű és kényelmes

az új találmány, szabadalmazott

FÉRFI-ING,

melynek nyakbőrsége magától szűkebbre vagy bővebbre szabható. Kiszárog alulok, a felfaltól kapható a követező módokban: Tartós jó chifonból, kemény, sima, vagy redős mellél. Ft 2.25 - 2.75 puha, batizt vagy piquet mellél. Ft 2.50 - 2.75 Aranyszőlű mérték szerint minden tartás kivételben készíthető. Megrendelésnél kérjük a gallér szímet megadni. Továbbá: Különlegességek francia és angol uri divatúakkal, valamint bel- és külföldi kalapokkal. Aranyzsekkal szívesen szolgálok. Még sem felelő ártat kiscsorúllunk vagy kívánatra a pórt visszazadjak.

A nyári időnyre különösen ajánljuk az ártartó francia batizingóinkat áruba 2 fr 50 kr.

Vértes és Sebestyén

cs. és kir. szab. fehérmű-készítők

Budapest, IV., Múzeum-körút 15. sz.

Gyomor, béli és vértisztító kúránál már fél pohár természetes

IGMÁNDI

KESERŰ-VIZ

reggelenté, használva kitünően

Üvege 60 fillér.

Kapható gyógyszárak és üzletekben, úgy a forrástulajdonos:

Schmidthauer Lajos

gyógyszerésznél Komáromban.

Raktár Budapestben: Édeskuty L. cégnél.

Tausig Gyula

kávó-, tea- és rumbohosszúllal üzlet

Budapest, VII. ker., Dohány-utca 39. sz.

1 kiló grönghkávé	1.10 frt
1 " kávéfésűt kávé	1.20 "
1 " kitünő kuba-kávé	1.50 "
1 " valódi arabs mokka-kávé	1.70 "
1 " arany jáva-kávé	1.80 "
1 " legfinomabb cettina-kávé	1.90 "
1 " legfinomabb kuba-kávé	2.10 "
1 " legfin. grönghkávé (asztali grönghy)	2.15 "

Naponta frissen pörkölt kávék. Igen finom kóvörök kávék. 1.40 és 1.70 frt. Legfinomabb kóvörök kávék. 2.00 és 2.30 "

4/5 kilós postaszak, bármely postafiókásra franco. Visszatérő-árnyalók- és kóvöröknek külön árak.

Készpénz-kölcsönök

sorajegyekre, nyereségnyújtókat és értékpapirokat az érték 90%-ig, a legkisebb összegük is. Hatalogostól sorajegyeket és értékpapirokat kívánunk a kölcsön készpénzben kiadni. Ezen kölcsönök a felok tesszészerezintli időközönben és részlettelzetéssel fizethetők is. Sorajegy biztosítás árnyam-vezetés ellen a legolcsóbb díjtételek mellett. - Vidéki megrendelések normal legolcsóbbban eszékötömettel. SORSIEGY-LETÉTI-BANK, Balog A., Budapest, FERENCIEK-TERE 2. (Királybazar).

Elismert fényképező készülékek

Lechner
 új zsebkamara, reflexkamara, Kodak Goerz és Steinheil-objektívokkal, fény mészaléttal, vetítőkészítők is kövöröknek a hádfeszalatra. Szárító-lapok, másoló-papírok és minden kémiai szer frissen minőségben. Mutatványismáskat Lechner fényképezési közönségyéből, valamint sorajegyek ingyen.
R. LECHNER (Wilh. Müller)
 cs. és kir. udv. fényképezési műkór-akadémia. Fényképezési készülékek gyára. - Működés-inozet annál órák részére. Bécs, Grabou 31.

Alapított 1875.

WOLF JAKAB

Telefon szám 118.

férfi-szabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 22.

Ajánlja a készáru osztályában levő, valódi angol kelméből készült ujdonságait:

sacco öltönyökben,
 tennis-lüster és
 mosó-öltönyökben
 és nyári felöltőkben

Becsés figyelmét kirakataimra tisztelettel felhívom.

Kérjen csak
SELLE és KARY-
féle

FREDINIT

Legjobb tisztítószere minden finom lábbelnek sarga és fekete. Kiválóan ajánlatos boxcal, oscarai, sevre és lakkecipőnek. Wien, XII/1.

Giszolókövek darabja 20 fillér
Fehér, vörös, fekete kiserletképpen aladó a csizoló víztoronyházban, Rappold Gábor, Budapest, VII. Akácfa-utca 57. (mellék-utca Király-utcaól az Erzsébet-körút közelében).

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalata alapján, melyeket a kórház házgyezervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer foglalkozás megvárására nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és fertőzésekől támadt idegbajokat).

Megleppő az eredmény **FÉRFIUI GYENGESEGGEL (IMPOTENTIA)** még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerrel.

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz.

Félemlétt; bejártat a Upsónél. Külön váróterem

„The Gresham“

életbiztosító-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6. társaság házában.

A társaság vagyona 1901. decem-

ber 31-én 190,871.731.—

Évi bevétel biztosítások és kamat-

ból 1901. évi december 31-én 31,555.392.—

Kifizetések, biztosítási és járadék-

szerződések, valamint visszavá-

ráadások stb. után a társaság

fennállása óta (1843) 420,999,043.—

Az 1901. évben a társaság 5558

követényt állított ki 50,727.261.94

összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtábla-

zatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-

állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a

magyarországi- és a kelet-főlkia Budapestben, vala-

mint ennek ügyneket a nők minden nagyobb váro-

sában.

Pompás nyaraló

télen-nyáron kapható, a budai hegyek között, villamos megálló mellett, 10 szoba és minden mellékhelyiség, a melléképületekben istálló, kocsiszín, kertészlakás stb., 3 katasztrális terület, melyből másfél katasztrális hold park, 2 katasztrális hold gyümölcsös és zöldseges, másfél katasztrális hold legjobb csemeszőlő, összesen 170.000 koronáért eladó. Bővebbet,

Niemetz Gyula,
ingatlanok adásvételi-irodája,
BUDAPESTEN,
Rökk Szilárd-utca 22. sz.

Humfrey Károly, gyáros, Nortwich-ban (Anglia)

13450. számú és

„Ujítás gázfejlesztők“

című magyar szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összekötöttest keres; szabadalmát esetleg eladja vagy gyártási és használati engedélyeket kd, Érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással: **SCHÖN F.**, hités szabadalmi ügyvivő irodája, Budapest, VII., Erzsébet-körút 10.

ZOLA EMIL

korszakalkotó nagy regényciklusa a **NÉGY EVANGELIUM** mind a három része megjelent egyedül jogosított magyar fordításban.

TERMÉKENYSÉG
= (Fécondité) =

MUNKA (Travail)

IGAZSÁG (Vérité)

Két kötet & füze & 7 korona.
Két kötet & füze & 7 korona.
a nagy írónak mintegy ötfoldalmú oo veendőlele.

A három regény külön-külön is megrendelhető a magyar fordítás egyedül jogosított kiadójánál, a **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** csász. és kir. udvari könyvkereskedő cégénél Budapest, VI. kerület, Andrásy-ut 21. szám alatt és bármely könyvkereskedésben.

INGATLAN-okra évi 4 százalékra szavaztat meg JELZÁLOG- kölcsonnt a helyszinén megállapított FORGALMI-érték 75%-ig a Gurré Ferenc-féle INTÉZET, Budapest, VI., Váci-körút 39. szám.

BRONC-CSILLÁRGYÁR

Telefon Union 11-04.

légszesz-, villam- és acetylen-világításra

STERN, MERKEL és TÁRSAI

BETÉTI-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Szerecsen-utca 35. szám.

Nagy raktár kész csillárokból ismert szolid kivitelben, a legolcsóbb gyári árak mellett minden stílusban.

BUTOR!!

Nagybecsű vevőim bizalma által készeltve éreztem magamat, üzletemet nagyobbítani, a jelenkornak megfelelőleg berendezni és ezért áttelezni.

20 év óta élvezett bizalomért ez uton monok köszönet és kérem azt részemre új helyiségemben továbbra is fenntartani.

Állandó készlet ebédlő-, háló-, uri- és szalon-berendezésekből, Barokk, Seccsio, Onómet és Renaissance kivitelben, egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig

DÓSA KÁLMÁN
asztalos és kárpitos és lakásberendezési-vállalat
Kerepesi-ut 28., 1/2 em.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Ü csász. és Apost. kir. Felsőágának legfelső elhatározása folytán.

XXXV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák Birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18,297 nyereményt tartalmaz készpénzben 600 800 korona összegben.

A főnyeremény 200,000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottószedők keznekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1903. évi június 18-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Hécben a csász. kir. Államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vördere Zöllandstrasse 7. sz. a. kövélő a lottószedőkben, dohányterületekben, adó-, posta-, ár-írca- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. JÁMKEKEREK sorsjegyeiket részre ingyen adnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek ezét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság
államsorsjátéki osztálya.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől

Köszegességügylleg megvisszavára és jóváhagyva.
As üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegytámla alatt áll.
Ezen balsam beelőleg és különleg használható. — 1. A tüdőnek és melletek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarhust és köpetkiválatát, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régtbb betegségeket is gyógyít. 2. Kiváló hatással van torokgyulladásnál, rokedésnégnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kilitja a hidegléteket. 4. Megleppő gyorsan gyógyít gomorgorósejt, köhikát és szakgúásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti hypochondriát és melancoliát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kiváló hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, százipadás, továbbá minden fog- és százipadással és megszünteti a felfőgést, valamint a száji- és gomor rossz szagát. 7. Különleg csodás gyógyszer minden szoro, nyomt hőpörösés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés., rüh, kozs és küllősejt, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgúást, köszvényit fűlfájást stb. Tessek mindig vigyázz a zöld apaca-üvegre, mint fent írtáthó! Hamisításoktól legjobb óvzer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postátlomlására 12 kicélt vagy 0 dupla üveget 4 koronáért hoztatni. Bosznia és Hercegovinára 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy letétele mellett.

Thierry A. gyógyszer. balsama az centrifoliakenőse.

E két gyógyszerben felmunkáltatott ezer, sohasem romlik el, ellenben minél régtbb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt neki, így tehát az év bármely szakában kithető. Madszen mindig van hátszék és szegletnek, legjobbat az orvos megérközőg, lementésen nem szabad hennitvinyókat vagy efféle sokszorosan ajánlt hamisít., de hatálatlan szerket használni, melyekből csak legelőgabb a pénz dobjunk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert, 60. ocsó, megbízható, amollet minden ártatlan, világhírű szernek, melyeknek minden csalátléni találatának helye lenni. A hol a fent ismertetett vídgyegekkel valótlán kapni nem lehet, lecsók egyenesen rendelni az elismert:

Thierry (Adolf) Limited Orangyal-gyógyszerháza. Prograda Rohitsch-Sauerbrunn w.ell. Közp. raktár Budapest: Török St. Gyógyszerháza és dr. Egner Leo és József, Váci-körút 17. Zárgrábn: Müllbacher J. Gyógyszerház és Hécben Brady C. gyógyszerésznél.

= Kérje ingyen =

világhírű találmányomat a **GUZL** kendesőt, **GUZL** melyet mindenki küzli, nagy kérés dr. jegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm. Minden nálam vásárolt cipőre 1 évi irasbeli jótállást vállallok, hogy a bűr repedése ki van áruva, ha GUZL kendesővel bekeni. Idbőlött elszakadás esetén teljesen ingyen megjavítom.

Minden nálam vásárolt cipő hoz 1 tégely Guzl kendesőt és 1 pár elegáns cipőszámfát adok ingyen.

Legelőgabb mérték, ha hársányában egy papirlapra állva, a lábálp körvonalát lerajzoljuk. Nem megfelelőleg kitervelek ajánlt költségemben vagy a pénzt minden levonás nélkül visszatadom.

Agulár Ignác
BUDAPEST,
Fűzlet: Kerepesi-ut 30. sz.,
a Rökü-kórház templomával szemben.
Fióküzlet: Király-utca 6. szám.

